

1990. évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról¹

A 2011.01.02. és 2011.06.30. között hatályos szöveg

Tartalomjegyzék

I. Fejezet	
A HELYI ÖNKORMÁNYZÁS ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI 1	
Az önkormányzati jogok	1
Feladatok és hatáskörök	2
II. Fejezet	
A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT 3	
A települési önkormányzat feladata, hatásköre, szervei	3
A képviselő-testület működése	5
A települési képviselő	6
A képviselő-testület bizottságai	7
A polgármester, az alpolgármester, a jegyző	8
A képviselőtestület hivatala	13
Körjegyzőség	13
III. Fejezet	
A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK TÁRSULÁSAI 14	
Hatósági igazgatási társulás	14
Intézményi társulás	14
Társult képviselő-testület	15
IV. Fejezet	
HELYI NÉPSZAVAZÁS, NÉPI KEZDEMÉNYEZÉS 15	
V. Fejezet	
A KÖZSÉG, A VÁROS ÉS TERÜLETÜK 17	
VI. Fejezet	
A MEGYEI JOGÚ VÁROS 19	
VII. Fejezet	
A FŐVÁROS 19	
Általános rendelkezések	19
A helyi önkormányzati feladat- és hatásköröknek a fővárosi és a kerületi önkormányzatok közötti megosztása	20
A fővárosi önkormányzatok társulásai	22
A fővárosi településrendezés szabályai	22
A főváros és a kerületi önkormányzatok gazdálkodása	23

¹A kihirdetés napja: 1990. augusztus 14. Hatályos: 1996. 01. 01.

A fővárosi és a kerületi önkormányzatok érdekvédelmének alapvető elvei	24
A fővárosi közgyűlés és a kerületi képviselő-testületek rendeletalkotása	24
A kerületi tagozódás megváltoztatása	25
A fővárosi főpolgármester és a fővárosi kerület polgármestere, valamint a fővárosi főjegyző és a kerületi jegyző államigazgatási feladatainak és hatásköreinek gyakorlásáról	25
A fővárosi önkormányzatok tulajdonára vonatkozó szabályok	26
VIII. Fejezet	
A MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT	27
A megyei önkormányzat feladata és hatásköre	27
A megyei önkormányzat szervezete	28
IX. Fejezet	
AZ ÖNKORMÁNYZATOK GAZDASÁGI ALAPJAI	29
Az önkormányzat vagyona	29
Az önkormányzat bevételei	31
Az önkormányzat gazdálkodása	32
Tervezés, számvitel, információ	33
Ellenőrzés	34
X. Fejezet	
A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK ÉS A KÖZPONTI ÁLLAMI SZERVEK, AZ ÖNKORMÁNYZATI JOGOK VÉDELME	37
A központi állami szerveknek a helyi önkormányzatokkal kapcsolatos feladata és hatásköre	37
A helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzése	39
A felterjesztési jog	41
A helyi önkormányzatok érdekképviselése	41
X/A. Fejezet	
A KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZAT	41
XI. Fejezet	
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	41

1990. évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról¹

Az Országgyűlés – követve hazánk haladó önkormányzati hagyományait, továbbá az Európai Önkormányzati Karta alapkövetelményeit – elismeri és védi a helyi közösségek önkormányzathoz való jogait.

A helyi önkormányzás lehetővé teszi, hogy a választópolgárok helyi közössége – közvetlenül, illetőleg a választott helyi önkormányzata útján – önállóan és demokratikusan intézze a helyi érdekű közügyeit.

Az Országgyűlés, támogatva a helyi közösségek önszervező önállóságát, segíti az önkormányzathoz szükséges feltételek megteremtését, előmozdítja a közhatalom demokratikus decentralizációját.

Az Országgyűlés e célok megvalósítása érdekében a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet A HELYI ÖNKORMÁNYZÁS ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

Az önkormányzati jogok

1. § (1) A község, a város, a főváros és kerületei, valamint a megye önkormányzata (a továbbiakban: helyi önkormányzat) a feladat- és hatáskörébe tartozó helyi érdekű közügyekben (a továbbiakban: helyi közügy) önállóan jár el.
 - (2) A helyi közügyek a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátásához, a közhatalom önkormányzati típusú helyi gyakorlásához, valamint mindezek szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek helyi megteremtéséhez kapcsolódnak.
 - (3) A helyi önkormányzat – a törvény keretei között – önállóan szabályozhatja, illetőleg egyedi ügyekben szabadon igazgathatja a feladat- és hatáskörébe tartozó helyi közügyeket. Döntését az Alkotmánybíróság, illetve bíróság és kizárólag jogszabálysértés esetén bírálhatja felül.
 - (4) A helyi önkormányzat – a választott helyi képviselő-testület által, vagy a helyi népszavazás döntésével – önként vállalhatja minden olyan helyi közügy önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más szerv hatáskörébe. Az önként vállalt helyi közügyekben az önkormányzat mindent megtehet, ami jogszabályt nem sért. Az önként vállalt helyi közügyek megoldása nem veszélyeztetheti a törvény által kötelezően előírt önkormányzati feladat- és hatáskörök ellátását.
 - (5) Törvény a helyi önkormányzatnak kötelező feladat- és hatáskört is megállapíthat. A kötelezően ellátandó önkormányzati feladat- és hatáskörök meghatározásával egyidejűleg az Országgyűlés biztosítja az ellátásukhoz szükséges anyagi feltételeket, dönt a költségvetési hozzájárulás mértékéről és módjáról.
 - (6) A helyi önkormányzat a törvény keretei között:
 - a) önállóan alakíthatja szervezetét és működési rendjét, önkormányzati jelképeket alkothat, helyi kitüntetések és elismerő címeket alapíthat;
 - b) önkormányzati tulajdonával önállóan rendelkezik, bevételeivel önállóan gazdálkodik, az önként vállalt és a kötelező önkormányzati feladatok ellátásáról egységes költségvetéséből gondoskodik. Saját felelősségére vállalkozói tevékenységet folytathat. Kiegészítő állami támogatásra jogosult az önhibáján kívül hátrányos helyzetben levő települési önkormányzat;
 - c) szabadon társulhat más helyi önkormányzattal, érdekeinek képviselője és védelme céljából területi, valamint országos érdekképviselői szervezetbe tömörülhet, feladat- és hatáskörében együttműködhet külföldi helyi önkormányzattal, beléphet nemzetközi önkormányzati szervezetekbe.
2. § (1) A helyi önkormányzat érvényre juttatja a népfelség elvét, helyi közügyekben demokratikus módon, széleskörű nyilvánosságot teremtve kifejezi és megvalósítja a helyi közakaratot.

¹A kihirdetés napja: 1990. augusztus 14. Hatályos: 1996. 01. 01.

- (2) Önkormányzati döntést a helyi önkormányzat képviselő-testülete – annak felhatalmazására bizottsága, a rész-önkormányzat testülete, a helyi kisebbségi önkormányzat testülete, társulása, a polgármester -, illetve a helyi népszavazás hozhat. Törvény a polgármesternek, főpolgármesternek, megyei közgyűlés elnökének kivételesen önkormányzati feladat- és hatáskört állapíthat meg.³
- (3) A helyi önkormányzat véleményt nyilváníthat és kezdeményezést tehet a feladat- és hatáskörébe nem tartozó, de a helyi közösséget érintő ügyekben. A helyi önkormányzatnak a döntésre jogosult szerv a jogszabályban előírt határidőn belül érdemi választ köteles adni.
3. § Az önkormányzati jogokat, illetve az önkormányzat hatáskörének jogszerű gyakorlását az Alkotmánybíróság, illetve a bíróság védi.
4. § Az 1-3. §-ban biztosított önkormányzati jogok minden helyi önkormányzat tekintetében egyenlőek.
5. § A helyi önkormányzati jogok a településen választójoggal rendelkező lakosok (továbbiakban: választópolgárok) közösségét illetik meg. A választópolgárok az önkormányzati testületbe választott képviselőik útján, és a helyi népszavazáson való részvételükkel gyakorolják az önkormányzathoz való közösségi jogaikat.

Feladatok és hatáskörök

6. § (1) A községnek, városnak, fővárosnak és kerületeinek (továbbiakban: települési önkormányzat), a megyei önkormányzatnak egymástól eltérő feladat- és hatáskörei lehetnek:
- a helyi önkormányzatok a helyi igényektől és teljesítőképességtől függően egymástól eltérő önkormányzati feladat- és hatásköröket vállalhatnak;
 - törvény a nagyobb lakosságszámú és teljesítőképességű önkormányzatoknak – más helyi önkormányzatokhoz képest – több kötelező feladat- és hatáskört állapíthat meg. A kisebb lakosságszámú település önkormányzata – amennyiben saját maga vagy társulásával arról közösen gondoskodni tud – működési területén önként vállalhatja a törvény által a nagyobb lakosságszámú települési önkormányzatnak, illetve megyei önkormányzatnak kötelezően előírt közszolgáltatás megszervezését. Ilyen esetben költségvetése számára igényelheti az átvállalt feladattal arányos fedezet biztosítását.
- (2) A helyi önkormányzat önként vállalt, illetve kötelezően előírt feladat- és hatáskörei a helyi közügyek széles körét fogják át. Törvény kivételesen utalhat helyi közügyet más szervezet feladat- és hatáskörébe.
- (3) A megyei és a települési önkormányzatok között nincs függőségi viszony, a kölcsönös érdekek alapján együttműködnek.
7. § (1) Törvény vagy törvény felhatalmazása alapján kormányrendelet kivételesen a polgármestert, a főpolgármestert, a megyei közgyűlés elnökét államigazgatási hatósági hatáskörrel ruházhatja fel. Törvény vagy kormányrendelet államigazgatási feladatot, hatósági hatáskört állapíthat meg a jegyzőnek, a főjegyzőnek és kivételesen a képviselő-testület hivatala ügyintézőjének is.⁴
- (2) Törvényben vagy törvény felhatalmazása alapján kormányrendeletben előírt esetekben honvédelmi, polgári védelmi, katasztrófa-elhárítási ügyekben a polgármester, a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke részt vesz az országos államigazgatási feladatok helyi irányításában és végrehajtásában.
- (3) Ha a polgármester, a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke az (1) és (2) bekezdésben biztosított saját államigazgatási feladatkörében, illetve az államigazgatási hatósági hatáskörben jár el, a képviselő-testület nem utasíthatja, döntését nem bírálhatja felül.

³Az 1990. évi LXV. törvény 2. § 2. bekezdése az 1997. évi CXXXIV. törvény 1. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1998. 01. 14.

⁴A 7. § az 1994. évi LXIII. törvény 2. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

II. Fejezet

A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT

A települési önkormányzat feladata, hatásköre, szervei

- 8. § (1)** A települési önkormányzat feladata a helyi közszolgáltatások körében különösen: a településfejlesztés, a településrendezés, az épített és természeti környezet védelme, a lakásgazdálkodás, a vízrendezés és vízvezetés, csatornázás, köztemető fenntartása, a helyi közutak és közterületek fenntartása, a helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutakon, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületeken közúti járművel történő várakozás (parkolás) biztosítása, helyi tömegközlekedés, a köztisztaság és településtisztaság biztosítása; gondoskodás a helyi tűzvédelemről, közbiztonság helyi feladatairól; közreműködés a helyi energiaszolgáltatásban, a foglalkoztatás megoldásában; az óvodáról, az alapfokú nevelésről, oktatásról, az egészségügyi, a szociális ellátásáról, valamint a gyermekes ifjúsági feladatokról való gondoskodás; a közösségi tér biztosítása; közművelődési, tudományos, művészeti tevékenység, sport támogatása; a nemzeti és etnikai kisebbségek jogai érvényesítésének biztosítása; az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése.⁶
- (2)** Az **(1) bekezdésben** foglalt feladatokban a települési önkormányzat maga határozza meg – a lakosság igényei alapján, anyagi lehetőségeitől függően –, mely feladatokat, milyen mértékben és módon lát el.
- (3)** Törvény a települési önkormányzatokat kötelezheti arra, hogy egyes közszolgáltatásokról és közhatalmi helyi feladatok ellátásáról gondoskodjanak. E kötelezettségek a település nagyságától, a lakosságszámtól, és egyéb feltételektől függően eltérően is megállapíthatók.
- (4)** A települési önkormányzat köteles gondoskodni az egészséges ivóvíz ellátásáról, az óvodai nevelésről, az általános iskolai oktatásról és nevelésről, az egészségügyi és a szociális alapellátásról, a közvilágításról, a helyi közutak és a köztemető fenntartásáról, a helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutakon, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületeken közúti járművel történő várakozás (parkolás) biztosításáról; köteles biztosítani a nemzeti és az etnikai kisebbségek jogainak érvényesülését.⁹
- (5)** A települési önkormányzat a feladatai körében támogatja a lakosság önszerveződő közösségeinek a tevékenységét, együttműködik e közösségekkel. A képviselő-testület a szervezeti és működési szabályzatában határozza meg, mely önszerveződő közösségek képviselőit illeti meg tevékenységi körében tanácskozási jog a képviselő-testület és bizottsága ülésein.¹⁰
- 9. § (1)** Az önkormányzat jogi személy. Az önkormányzati feladat- és hatáskörök a képviselő-testületet illetik meg. A képviselő-testületet a polgármester képviseli.
- (2)** Az önkormányzati feladatokat a képviselő-testület és szervei: a polgármester, a képviselő-testület bizottságai, a részönkormányzat testülete, a képviselő-testület hivatala látják el.¹¹
- (3)** A képviselő-testület egyes hatásköreit a polgármesterre, a bizottságaira, a részönkormányzat testületére, a kisebbségi önkormányzat testületére, törvényben meghatározottak szerint társulására ruházhatja. E hatáskör gyakorlásához utasítást adhat, e hatáskört visszavonhatja. Az átruházott hatáskör tovább nem ruházható.^{14 15}
- (4)** A képviselő-testület a feladatkörébe tartozó közszolgáltatások céljából önkormányzati intézményt, vállalatot, más szervezetet (a továbbiakban együtt: intézmény) alapíthat, kinevezi a vezetőiket.¹⁶

⁶Az 1990. évi LXV. törvény 8. § (1) bekezdése a 2010. évi XLVI. törvény 1. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2010.06.05.

⁹Az 1990. évi LXV. törvény 8. § (4) bekezdése a 2010. évi XLVI. törvény 2. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2010.06.05.

¹⁰A 8. § (5) bekezdése az 1994. évi LXIII. törvény 3. §-ának (3) bekezdésével módosított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

¹¹A 9. § (2) bekezdése az 1994. évi LXIII. törvény 4. §-ának (1) bekezdésével módosított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

¹⁴Az 1990. évi LXV. törvény 9. § 3. bekezdése a 2005. évi CXIV. törvény 67. § 1. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2005. 11. 25.

¹⁵Az 1990. évi LXV. törvény 9. § 3. bekezdése az 1997. évi CXXXIV. törvény 2. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1998. 01. 14.

¹⁶A 9. § (4) bekezdését második mondatával kiegészítette az 1992. évi LV. törvény 5. §-ának (1) bekezdése, melyet utóbb az 1995. évi LXXIX. törvény 77. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezett. Hatályos: 1996. 01. 01.

(5) A 8. § (4) bekezdés szerinti helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutakon, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületeken közúti járművel történő várakozási (parkolási) közszolgáltatást a helyi önkormányzat, vagy kizárólag ezen közszolgáltatási feladat ellátására alapított költségvetési szerv, kizárólagos önkormányzati tulajdonban álló, jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság, vagy e gazdasági társaság 100%-os tulajdonában álló jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság, illetve önkormányzati társulás láthatja el külön törvényben szabályozottak szerint.³⁴⁶

10. § (1) A képviselő-testület hatásköréből nem ruházható át:

- a) a rendeletalkotás;
- b) szervezetének kialakítása és működésének meghatározása, továbbá a törvény által hatáskörébe utalt választás, kinevezés, megbízás;
- c) a helyi népszavazás kiírása, az önkormányzati jelképek, kitüntetések és elismerő címek meghatározása, használatuk szabályozása, díszpolgári cím adományozása;
- d) a gazdasági program, a költségvetés megállapítása, döntés a végrehajtásukról szóló beszámoló elfogadásáról, a helyi adó megállapítása, a településrendezési terv jóváhagyása, az éven túli hitelfelvétel, a képviselő-testület által meghatározott értékhatár feletti hitelfelvétel, a kötvénykibocsátás, továbbá a közösségi célú alapítvány és alapítványi forrás átvétele, és átadása;¹⁷
- e) önkormányzati társulás létrehozása, társuláshoz, érdekképviseleti szervezethez való csatlakozás;
- f) megállapodás külföldi önkormányzattal való együttműködésről, nemzetközi önkormányzati szervezethez való csatlakozás;
- g) intézmény alapítása;
- h) közterület elnevezése, emlékmű állítás;
- i) eljárás kezdeményezése az Alkotmánybíróságnál;
- j) a bíróságok népi ülnökeinek a megválasztása;
- k) állásfoglalás megyei önkormányzati intézmény átszervezéséről, megszüntetéséről, ellátási, szolgáltatási körzeteiről, ha a szolgáltatás a települést is érinti;
- l) véleménynyilvánítás olyan ügyben, amelyben törvény az érdekelt önkormányzat álláspontjának a kikérését írja elő;
- m) a települési képviselő, a polgármester összeférhetlenségi ügyében való döntés; a 33/A. § (2) bekezdésének b) pontjában meghatározott hozzájárulással kapcsolatos döntés; a vagyonyilatkozási eljárással kapcsolatos döntés;¹⁸
- n) amit törvény a képviselő-testület át nem ruházható hatáskörébe utal.¹⁹

(2) A képviselő-testület rendeletében a törvény által hatáskörébe utalt kinevezést, megbízást és intézmény alapítását a helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló törvény szerint társulására ruházhatja.²⁰

11. § (1) A képviselő-testület önkormányzati hatósági ügyben hozott határozata ellen fellebbezésnek nincs helye.

(2)²²

(3)²³

³⁴⁶Az 1990. évi LXV. törvény 9. § (5) bekezdését a 2010. évi XLVI. törvény 3. §-a iktatta be. Hatályos: 2010.06.05.

¹⁷Az 1990. évi LXV. törvény 10. § (1) bekezdés d) pontja a 2010. évi CLIII. törvény 4. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

¹⁸Az 1990. évi LXV. törvény 10. § 1. bekezdésének m) pontja a 2001. évi CII. törvény 4. § 1. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2002. 10. 20.

¹⁹Az 1990. évi LXV. törvény 10. §-a 1. bekezdése n) pontjának jelölése a 2000. évi XCVI. törvény 15. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2002. 10. 20.

²⁰Az 1990. évi LXV. törvény 10. § 2. bekezdését az 1997. évi CXXXIV. törvény 3. §-a iktatta be, egyidejűleg a paragrafus korábbi szövegének számozását 1. bekezdésre változtatta. Hatályos: 1998. 01. 14.

²²A 2010. évi CXXVI. törvény 39. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2011. 01. 01.

²³A 2010. évi CXXVI. törvény 39. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2011. 01. 01.

A képviselő-testület működése

- 12. § (1)** A képviselő-testület szükség szerint, a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott számú, de évente legalább hat ülést tart. Az ülést össze kell hívni a települési képviselők egynegyedének vagy a képviselő-testület bizottságának az indítványára.
- (2)** A képviselő-testület elnöke a polgármester, aki összehívja és vezeti a képviselő-testület ülését.
- (3)** A képviselő-testület ülése nyilvános.²⁴
- (4)** A képviselő-testület
- a)** zárt ülést tart választás, kinevezés, felmentés, vezetői megbízás adása, illetőleg visszavonása, fegyelmi eljárás megindítása, fegyelmi büntetés kiszabása és állásfoglalást igénylő személyi ügy tárgyalásakor, ha az érintett a nyilvános tárgyalásba nem egyezik bele; továbbá önkormányzati, hatósági, összeférhetlenségi és kitüntetési ügy, valamint vagyonyilatkozással kapcsolatos eljárás tárgyalásakor;²⁵
 - b)** zárt ülést rendelhet el a vagyonával való rendelkezés és az általa kiírt pályázat tárgyalásakor, ha a nyilvános tárgyalás üzleti érdeket sértene.
- (5)** A zárt ülésen a képviselő-testület tagjai, a nem a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármester, a kisebbségi szószóló és a jegyző, továbbá meghívása esetén az érintett és a szakértő vesz részt. Törvény előírhatja, mely esetben kötelező az érintett meghívása.²⁶
- (6)** A képviselő-testület a döntéseit (határozat, rendelet) nyílt szavazással hozza. Titkos szavazást tarthat a **(4) bekezdésben** foglalt ügyekben. A **(3)-(5) bekezdésben** foglaltak a bizottságra is vonatkoznak.
- (7)** A települési kisebbségi önkormányzat elnöke az adott kisebbség helyi szószólójává válik. Amennyiben nem tagja a képviselő-testületnek, annak ülésein tanácskozási joggal részt vehet. Egyéb jogosítványait a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvény szabályozza.^{28 29}
- 13. §** A képviselő-testület évente legalább egyszer, előre meghirdetett közmeghallgatást tart, amelyen a választópolgárok és a helyben érdekelt szervezetek képviselői közérdekű kérdést és javaslatot tehetnek.³⁰
- 14. § (1)** A képviselő-testület akkor határozatképes, ha az ülésen a települési képviselőknek több mint a fele jelen van. A javaslat elfogadásához a jelenlevő települési képviselők több mint a felének igen szavazata szükséges.³¹
- (2)** A képviselő-testület döntéshozatalából kizárható az, akit vagy akinek a hozzátartozóját az ügy személyesen érinti. A települési képviselő köteles bejelenteni a személyes érintettséget. A kizárásról az érintett települési képviselő kezdeményezésére vagy bármely települési képviselő javaslatára a képviselő-testület dönt. A kizárt települési képviselőt a határozatképesség szempontjából jelenlevőnek kell tekinteni.
- 15. § (1)** Minősített többség szükséges a **10. § a), b), e), f), g)** pontban foglalt ügyek, továbbá a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott ügyek eldöntéséhez, a képviselő kizárásához [**14. § (2) bek.**], valamint a **12. § (4) bekezdésének b) pontja** szerinti zárt ülés elrendeléséhez.³²
- (2)** A minősített többséghez a megválasztott települési képviselők több mint a felének a szavazata szükséges.
- 16. § (1)** A képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot.

²⁴A 12. § (3)- (6) bekezdését az 1994. évi LXIII. törvény 6. §-a iktatta a szövegbe, s egyidejűleg az eredeti (5) bekezdés számozását (7) bekezdésre változtatta. Hatályos: 1996. 01. 01.

²⁵Az 1990. évi LXV. törvény 12. § 4. bekezdésének a) pontja a 2001. évi CII. törvény 4. § 2. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2002. 10. 20.

²⁶Az 1990. évi LXV. törvény 12. § (5) bekezdése a 2010. évi LXVIII. törvény 4. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2010.10.04.

²⁸Az 1990. évi LXV. törvény 12. § 7. bekezdése a 2005. évi CXIV. törvény 67. § 2. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2005. 11. 25.

²⁹Lásd az 1993. évi LXXVII. törvény 40. §-át. Hatályos: 1996. 01. 01.

³⁰Az 1990. évi LXV. törvény 13. §-a a 147. § 1. bekezdés b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2004. 05. 01.

³¹A 14. § az 1994. évi LXIII. törvény 7. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

³²A 15. § (1)- (2) bekezdése az 1994. évi LXIII. törvény 8. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

- (2) Az önkormányzati rendeletet a képviselő-testület hivatalos lapjában, illetőleg a helyben szokásos – a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott – módon ki kell hirdetni.
- (3) Az önkormányzati rendeletet a polgármester és a jegyző írja alá. Kihirdetéséről a jegyző gondoskodik.
- (4) Ha az önkormányzati rendelet kihirdetett szövege eltér az önkormányzati rendelet aláírt szövegétől, a polgármester vagy a jegyző kezdeményezi az eltérés helyesbítését. Az önkormányzati rendelet a hatálybalépését megelőzően, de legkésőbb a kihirdetést követő tizedik munkanapon helyesbíthető. Az eltérés megállapítása esetén a helyesbítés megjelentetéséről a jegyző az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon gondoskodik.³⁵⁸
- (5) A képviselő-testület normatív határozatát a (2) és (3) bekezdésben foglaltak megfelelő alkalmazásával közzé kell tenni.³⁵⁹
- 17. § (1)** A képviselő-testület üléséről jegyzőkönyvet kell készíteni, amely a megjelent képviselők és meghívottak nevét, a tárgyalt napirendi pontokat, a tanácskozás lényegét, a szavazás számszerű eredményét és a hozott döntéseket tartalmazza. A jegyzőkönyv elkészítéséről a jegyző gondoskodik.³³
- (2) A képviselő-testület ülésének a jegyzőkönyvét a polgármester és a jegyző írja alá. A jegyzőkönyvet az ülést követő tizenöt napon belül a jegyző köteles megküldeni a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szervnek.^{34 35}
- (3) A választópolgárok – a zárt ülés kivételével – betekinhetnek a képviselő-testület előterjesztésébe és ülésének jegyzőkönyvébe. A zárt ülésről külön jegyzőkönyvet kell készíteni. A külön törvény szerinti közérdekű adat és közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét zárt ülés tartása esetén is biztosítani kell.³⁶
- 18. § (1)** A képviselő-testület a működésének részletes szabályait a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendeletében határozza meg.³⁷
- (2) A képviselő-testület meghatározza azoknak a fórumoknak a rendjét (község- várospolitikai fórum, városrész tanácskozás, falugyűlés stb.), amelyek a lakosság, a társadalmi szervezetek közvetlen tájékoztatását, a fontosabb döntések előkészítésébe való bevonását szolgálják. Ezek állásfoglalásáról és az ott felmerült kisebbségi véleményekről tájékoztatni kell a képviselő-testületet.
- (3) A képviselő-testület a megbízatásának lejártá előtt név szerinti szavazással, minősített többségű döntéssel kimondhatja a feloszlását. A képviselő-testület az új képviselő-testület alakuló üléséig, a polgármester az új polgármester megválasztásáig ellátja feladatát, gyakorolja hatáskörét. A képviselő-testület feloszlása nem mondható ki a választást követő hat hónapon belül, illetőleg az általános önkormányzati választásokat megelőző év október 1. napját követően. Az időközi választás költségét az önkormányzat viseli.³⁹

A települési képviselő

- 19. § (1)** A települési képviselő a település egészéért vállalt felelősséggel képviseli a választóinak az érdekeit. Részt vehet a képviselő-testület döntéseinek előkészítésében, végrehajtásuk szervezésében és ellenőrzésében. A települési képviselők jogai és kötelességei azonosak. A települési képviselő az alakuló ülésen, illetve a megválasztását követő ülésen a 32. § szerint esküt tesz.⁴⁰

³⁵⁸ Az 1990. évi LXV. törvény 16. § (4)-(5) bekezdését a 2010. évi CXXX. törvény 35. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2011.01.01.

³⁵⁹ Az 1990. évi LXV. törvény 16. § (4)-(5) bekezdését a 2010. évi CXXX. törvény 35. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2011.01.01.

³³ A 17. § az 1994. évi LXIII. törvény 9. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

³⁴ Az 1990. évi LXV. törvény 17. § 2. bekezdése a 2006. évi CIX. törvény 7. § 1. bekezdés d) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

³⁵ Az 1990. évi LXV. törvény 17. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 38. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

³⁶ Az 1990. évi LXV. törvény 17. § 3. bekezdése a 2003. évi XXIV. törvény 25. § 1. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2003. 06. 09.

³⁷ A 18. § (1) bekezdése az 1994. évi LXIII. törvény 10. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

³⁹ Az 1990. évi LXV. törvény 18. § 3. bekezdése a 2005. évi LXXXI. törvény 61. § 1. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2005. 07. 16.

⁴⁰ A 19. § (1) bekezdésének negyedik mondata az 1994. évi LXIII. törvény 11. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

(2) A települési képviselő:

- a) a képviselő-testület ülésén a polgármestertől (alpolgármestertől), a jegyzőtől, a bizottság elnökétől önkormányzati ügyekben felvilágosítást kérhet, amelyre az ülésen – vagy legkésőbb tizenöt napon belül írásban – érdemi választ kell adni;
- b) kérésére az írásban is benyújtott hozzászólását a jegyzőkönyvhöz kell mellékelni; illetőleg kérésére a véleményét rögzíteni kell a jegyzőkönyvben;
- c) tanácskozási joggal részt vehet bármely bizottság ülésén. Javasolhatja a bizottság elnökének a bizottság feladatkörébe tartozó ügy megtárgyalását, amelyet a bizottság legközelebbi ülése elé kell terjeszteni és tárgyalására a települési képviselőt meg kell hívni. Kezdeményezheti, hogy a képviselő-testület vizsgálja felül bizottságának, a polgármesternek, a részönkormányzat testületének, a helyi kisebbségi önkormányzat testületének – a képviselő-testület által átruházott – önkormányzati ügyben hozott döntését;⁴¹
- d) megbízás alapján képviselheti a képviselő-testületet;
- e) a képviselő-testület hivatalától igényelheti a képviselői munkájához szükséges tájékoztatást, ügyviteli közreműködést. Közérdekű ügyben kezdeményezheti a képviselő-testület hivatalának intézkedését, amelyre a hivatal tizenöt napon belül érdemi választ köteles adni.
- f) köteles részt venni a képviselő-testület munkájában.⁴²

20. § (1) A települési képviselőt a testületi munkában való részvételhez szükséges időtartamra a munkahelyén fel kell menteni a munkavégzés alól. Az emiatt kiesett jövedelmét a képviselő-testület téríti meg, melynek alapján a települési képviselő társadalombiztosítási ellátásra is jogosult. A képviselő-testület átalányt is megállapíthat.

(2) A képviselő-testület a települési képviselőnek, a bizottsági elnöknek, a bizottság tagjának, a tanácsnoknak – törvény keretei között – rendeletében meghatározott tiszteletdíjat, természetbeni juttatást állapíthat meg.⁴³

21. § A képviselő-testület a polgármesternek, bármely települési képviselőnek a javaslatára a települési képviselők közül tanácsnokokat választhat. A tanácsnok felügyeli a képviselő-testület által meghatározott önkormányzati feladatkörök ellátását.

A képviselő-testület bizottságai

22. § (1) A képviselő-testület határozza meg bizottsági szervezetét, és választja meg bizottságait. A képviselő-testület a száz, vagy a száznál kevesebb lakosú településen bizottságot nem választ, a bizottság feladatait a képviselő-testület látja el. A képviselő-testület a kétezernél több lakosú településen pénzügyi bizottságot választ. Törvény más bizottság megalakítását is elrendelheti.⁴⁵

(2) A képviselő-testület a kisebbségi jelöltként mandátumot nyert tagjai kezdeményezésére kisebbségek ügyeivel foglalkozó bizottságot hoz létre.⁴⁶

(3) A vagyonyilatkozatok vizsgálatát a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott bizottság végzi.⁴⁷

23. § (1) A bizottság – a feladatkörében – előkészíti a képviselő-testület döntéseit, szervezi és ellenőrzi a döntések végrehajtását. A képviselő-testület határozza meg azokat az előterjesztéseket, amelyeket bizottság nyújt be, továbbá amely előterjesztések a bizottság állásfoglalásával nyújthatók be a képviselő-testületnek.

(2) A képviselő-testület döntési jogot adhat bizottságainak és a bizottság döntését felülvizsgálhatja, önkormányzati rendeletben hatósági hatáskört állapíthat meg bizottságának.

⁴¹ A 19. § (2) bekezdése c) pontjának utolsó mondata az 1994. évi LXIII. törvény 11. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

⁴² A 19. § (2) bekezdésének f) pontját az 1994. évi LXIII. törvény 11. §-ának (3) bekezdése iktatta a szövegbe. Hatályos: 1996. 01. 01.

⁴³ A 20. § (2) bekezdése az 1994. évi LXIII. törvény 12. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

⁴⁵ Az 1990. évi LXV. törvény 22. § (1) bekezdése a 2010. évi CLIII. törvény 4. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

⁴⁶ A 22. § (2) bekezdése az 1994. évi LXIII. törvény 13. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

⁴⁷ Az 1990. évi LXV. törvény 22. § 3. bekezdését a 2001. évi CII. törvény 4. § 3. bekezdése iktatta be. Hatályos: 2002. 10. 20.

- (3) A bizottság határozatképességére és határozathozatalára a képviselő-testületre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.⁴⁸
- 24. § (1)** A bizottság elnökét és tagjainak több, mint a felét a települési képviselők közül kell választani. A polgármester, az alpolgármester, a települési kisebbségi önkormányzat elnöke, a képviselő-testület hivatalának dolgozója nem lehet a bizottság elnöke vagy tagja.⁵⁰
- (2) A bizottságba indokolt beválasztani a települési kisebbségi önkormányzat tagját, a feladatköre szerinti területi szolgáltatást nyújtó jelentősebb szervezet képviselőjét, társadalmi szervezet küldöttjét, a szolgáltatást igénybe vevő más választópolgárt.
- 25. § (1)** A bizottságot a polgármester indítványára össze kell hívni.
- (2) A polgármester felfüggesztheti a bizottság, a részönkormányzat testülete döntésének a végrehajtását, ha az ellentétes a képviselő-testület határozatával, vagy sérti az önkormányzat érdekeit. A felfüggesztett döntésről a képviselő-testület a következő ülésén határoz.⁵¹
- 26. §** A bizottsági döntéshozatalból kizárható az, akit vagy akinek a hozzátartozóját személyesen érinti az ügy. A személyes érintettséget az érdekelt köteles bejelenteni. A kizárásról az elnök esetén a polgármester, bizottsági tag esetén a bizottság dönt.⁵²
- 27. §** A bizottság a feladatkörében ellenőrzi a képviselő-testület hivatalának a képviselő-testület döntéseinek az előkészítésére, illetőleg végrehajtására irányuló munkáját. Ha a bizottság a hivatal tevékenységében a képviselő-testület álláspontjától, céljaitól való eltérést, az önkormányzati érdek sérelmét, vagy a szükséges intézkedés elmulasztását észleli, a polgármester intézkedését kezdeményezheti.
- 28. § (1)** A képviselő-testület – szervezeti és működési szabályzatában – településrészi önkormányzatot hozhat létre települési képviselőkből, más választópolgárokból. A településrészi önkormányzati testület vezetője települési képviselő.
- (2) A képviselő-testület a településrészt érintő ügyekben egyes hatásköreit átruházhatja a településrészi önkormányzatra, anyagi eszközöket adhat számára.
- 29. §** A bizottságok működésének ügyviteli feladatait a képviselő-testület hivatala látja el. A településrészi önkormányzati testület munkájának segítésére a képviselő-testület hivatali kirendeltségeket hozhat létre, amelyek egyben a lakossági ügyintézésben ügyfélszolgálati teendőket is elláthatnak.

A polgármester, az alpolgármester, a jegyző

- 30. §** A képviselő-testület az alakuló ülését a választást követő tizenöt napon belül tartja meg. Az alakuló ülést a legidősebb települési képviselő, mint korelnök vezeti.
- 31. §** A polgármesteri és az alpolgármesteri tisztség egyidejű betöltetlensége, illetőleg tartós akadályoztatásuk esetére a szervezeti és működési szabályzat rendelkezik a képviselő-testület összehívásának, vezetésének a módjáról.⁵³
- 32. §** A polgármester tagja a képviselő-testületnek, a képviselő-testület határozatképessége, döntéshozatala, működése szempontjából települési képviselőnek tekintendő. A polgármester a megválasztását követően esküt tesz a képviselő-testület előtt.⁵⁴

⁴⁸A 23.§ (3) bekezdését az 1994. évi LXIII. törvény 14. §-a iktatta a szövegbe. Hatályos: 1996. 01. 01.

⁵⁰Az 1990. évi LXV. törvény 24. §-a a 2005. évi CXIV. törvény 67. § 3. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2005. 11. 25.

⁵¹A 25. § (2) bekezdésének első mondata az 1994. évi LXIII. törvény 16. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

⁵²A 26. § az 1994. évi LXIII. törvény 17. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

⁵³A 31. § az 1994. évi LXIII. törvény 18. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

⁵⁴A 32. § az 1994. évi LXIII. törvény 19. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

33. § A polgármester tekintetében a képviselő-testület gyakorolja a munkáltatói jogokat, munkabérét a jogszabály keretei között határozza meg. A polgármester az államigazgatási tevékenységéért a közszolgálati szabályok szerint felelős.

33/A. § (1) A polgármester nem lehet:⁵⁶

- a) köztársasági elnök, az Alkotmánybíróság tagja, országgyűlési biztos,⁵⁷
- b) az Állami Számvevőszék elnöke, elnökhelyettese és számvevője,
- c) a Kormány tagja, államtitkár, közigazgatási államtitkár, helyettes államtitkár, központi államigazgatási szerv köztisztviselője,^{58 59}
- d) a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. igazgatóságának és felügyelő bizottságának elnöke és tagja, vezető alkalmazottja és munkavállalója,⁶⁰
- e) bíró, ügyész, közjegyző, bírósági végrehajtó,
- f) a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek hivatásos állományú tagja,⁶¹
- g) más önkormányzatnál polgármester, alpolgármester,
- h) más települési önkormányzat képviselő-testületének tagja,
- i) a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szerv vezetője, köztisztviselője; annak a területi, helyi államigazgatási szervnek a köztisztviselője, amelynek feladatkörébe az adott önkormányzatot érintő ügyek tartoznak, és illetékessége az önkormányzatra kiterjed,^{62 63}
- j) jegyző (főjegyző, körjegyző), aljegyző, a képviselő-testület hivatalának köztisztviselője,
- k) a területileg illetékes területfejlesztési tanács hivatali szervezetének munkavállalója,
- l) a képviselő-testület által alapított költségvetési szerv vezetője, vezetőhelyettese, gazdasági vezetője, továbbá olyan közalkalmazott, aki kinevezését, megbízását a képviselő-testülettől kapja,
- m) aki, illetve akinek a személyes közreműködésével működő gazdasági társaság önkormányzati feladatot a képviselő-testülettel vagy a képviselő-testület szervével kötött vállalkozási, megbízási szerződés vagy munkaszerződés alapján lát el,
- n) kuratóriumi tagság kivételével a képviselő-testület által létrehozott közalapítvány kezelő szervének tisztségviselője,
- o) a képviselő-testület által alapított önkormányzati vállalat vezérigazgatója, vezérigazgató-helyettese, igazgatója, igazgatóhelyettese, igazgatótanácsának, vezető testületének tagja,
- p) az önkormányzat tulajdoni részesedésével működő gazdasági társaság vezető tisztségviselője, igazgatótanácsának, igazgatóságának vagy vezető testületének, valamint a társasággal munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló más jogviszonyban álló vezetője (vezérigazgatója),
- r) az önkormányzat tulajdoni részesedésével működő gazdasági társaság által alapított gazdasági társaság vezérigazgatója, vezérigazgató-helyettese, igazgatója, igazgatóhelyettese, igazgatótanácsának, igazgatóságának vagy vezető testületének tagja,

⁵⁶Az 1990. évi LXV. törvény 33/A. §-a a 2000. évi XCVI. törvény 16. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2002. 10. 20.

⁵⁷Az 1990. évi LXV. törvény 33/A. § 1. bekezdés a) pontja a 2007. évi XXXVII. törvény 3. § 2. bekezdésének megfelelően módosított szöveg

⁵⁸Az 1990. évi LXV. törvény 33/A. § 1. bekezdés c) pontja a 2006. évi CIX. törvény 155. § c) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

⁵⁹Az 1990. évi LXV. törvény 33/A. § (1) bekezdés c) pontja a 2010. évi XLIII. törvény 80. § b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2010. 05. 29.

⁶⁰A 1990. évi LXV. törvény 33/A. § (1) bekezdés d) pontja a 2007. évi CVI. törvény 57. § (1) bekezdés b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 09. 25.

⁶¹A 1990. évi LXV. törvény 33/A. § (1) bekezdés f) pontja a 2007. évi XC. törvény 22. § (1) bekezdés j) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2008. 01. 01.

⁶²Az 1990. évi LXV. törvény 33/A. § 1. bekezdés i) pontja a 2006. évi CIX. törvény 8. § a) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

⁶³Az 1990. évi LXV. törvény 33/A. § (1) bekezdés i) pontja a 2010. évi CXXXVI. törvény 38. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

- s) helyi és körzeti médiaszolgáltató, lapkiadó, lapterjesztő vezetője, vezető testületének tagja, ügyvezetője, ezek vezető állású alkalmazottja.⁶⁴
sz) a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének elnöke, alelnöke és köztisztviselője.³⁶²

(2) A főállású polgármester:

- a) a tudományos, oktatói, lektori, szerkesztői, művészeti és jogi oltalom alá eső szellemi tevékenység kivételével egyéb, munkavégzésre irányuló jogviszonyt – az országgyűlési képviselői megbízatás kivételével – nem létesíthet;
- b) a képviselő-testület hozzájárulása nélkül nem lehet
- ba) vállalatnak vezérigazgatója, vezérigazgató-helyettese, igazgatója, igazgatóhelyettese, igazgatótanácsának, vezető testületének és felügyelő bizottságának tagja,
- bb) gazdasági társaság vezető tisztségviselője, igazgatótanácsának, igazgatóságának vagy vezető testületének, felügyelő bizottságnak tagja, valamint a társasággal munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló más jogviszonyban álló vezetője (vezérigazgatója),
- bc) szervezetet tisztségviselője,
- bd) alapítvány kezelő szervezetének tagja, tisztségviselője.
- (2a) Összeférhetlenség miatt meg kell szüntetni annak a polgármesternek a megbízatását,³⁶³
- a) akit a közügyek gyakorlásától jogerősen eltiltottak,
- b) akit büntett miatt jogerősen szabadságvesztésre ítélték,
- c) akinek az állammal szemben – a lehetséges jogorvoslati eljárások kimerítését követően – köztartozása áll fenn, és azt az erről szóló értesítés kézhezvételétől számított hatvan napon belül – részletfizetés vagy fizetési halasztás esetén az ezt engedélyező határozat rendelkezéseinek megfelelően – nem rendezi,
- d) akinek kényszergyógykezelését a bíróság jogerősen elrendelte.

(3) A polgármester az összeférhetlenségi okot a megválasztásától, illetve az összeférhetlenségi ok felmerülésétől számított 30 napon belül köteles megszüntetni.

(3a) A polgármester köteles az ellene indított büntetőeljárás során az első tárgyalás időpontjáról, illetve a bűnösséget megállapító jogerős ítéletről az idézés, illetve a jogerős ítélet kézhezvételétől számított három napon belül tájékoztatni a képviselő-testületet, a helyi választási bizottságot és a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szervet.³⁶⁴

(4) Ha a polgármester a (3) bekezdésben foglalt kötelezettségének nem tett eleget, bármely képviselő indítványára – a száz, vagy a száznál kevesebb lakosú község kivételével a képviselők közül választott háromtagú bizottság javaslata alapján – a képviselő-testület a következő ülésén, legkésőbb az összeférhetlenség megállapításának kezdeményezését követő 30 napon belül határozattal megállapítja az összeférhetlenség alapjául szolgáló körülmények fennállását, és kimondja az összeférhetlenséget, illetőleg dönthet a hozzájárulás megadásáról, ha e törvény ezt lehetővé teszi. A képviselő-testület határozatát az ülést követő munkanapon a polgármesternek kézbesíteni kell.⁶⁵

(5) A polgármester az összeférhetlenségét, illetőleg a megbízatás megszűnését megállapító képviselő-testületi határozat felülvizsgálatát kérheti – jogszabálysértésre hivatkozással – a határozat kézhezvételétől számított 8 napon belül a fővárosi, megyei bíróságtól.

(6) A bíróság a kérelemről – annak beérkezésétől számított harminc napon belül – nemperes eljárásban, három hivatásos bíróból álló tanácsban határoz. A bíróság a polgármestert, a keresettel megtámadott határozatot hozó

⁶⁴ Az 1990. évi LXV. törvény 33/A. § (1) bekezdés s) pontja a 2010. évi CLXXXV. törvény 223. § (3) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

³⁶² Az 1990. évi LXV. törvény 33/A. § (1) bekezdés sz) pontját a 2010. évi CLVIII. törvény 122. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2011.01.01.

³⁶³ Az 1990. évi LXV. törvény 33/A. § (2a) bekezdését a 2010. évi CLXIV. törvény 1. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2010.12.24.

³⁶⁴ Az 1990. évi LXV. törvény 33/A. § (3a) bekezdését a 2010. évi CLXIV. törvény 1. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2010.12.24.

⁶⁵ Az 1990. évi LXV. törvény 33/A. § (4) bekezdése a 2010. évi CLIII. törvény 4. § (3) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

képviselő-testület képviselőjét, illetőleg a kereset előterjesztőjét meghallgathatja. A bíróság döntése ellen további jogorvoslatnak, felülvizsgálatnak helye nincs.⁶⁷

(7) A helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szerv a fővárosi, megyei bíróságnál kezdeményezheti a polgármester összeférhetetlenségének a kimondását, ha a képviselő-testület nem dönt az összeférhetetlenségről vagy döntése jogszabálysértő. A bíróság eljárására a (6) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a bíróság döntése ellen – annak kézhezvételétől számított nyolc napon belül – az érintett polgármester, illetve a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szerv fellebbezést nyújthat be. A fellebbezésről, annak beérkezésétől számított három napon belül a másodfokú bíróság nemperes eljárásban, három hivatásos bíróból álló tanácsban határoz. A bíróság döntése ellen felülvizsgálatnak helye nincs.^{68 69}

33/B. § A polgármester megválasztásakor, majd azt követően évente vagyonynyilatkozatot köteles tenni a helyi önkormányzati képviselők vagyonynyilatkozatára vonatkozó szabályok szerint.⁷⁰

33/C. § (1) A polgármester sorozatos törvénytisztító tevékenysége, mulasztása miatt, továbbá vagyonynyilatkozat-tételi kötelezettsége szándékos elmulasztása vagy a valóságnak nem megfelelő teljesítése esetén a képviselő-testület – minősített többséggel hozott határozata alapján – keresetet nyújthat be a polgármester ellen a helyi önkormányzat székhelye szerint illetékes megyei, fővárosi bírósághoz a polgármester tisztségének megszüntetése érdekében. Egyidejűleg kérheti a polgármesternek e tisztségéből történő felfüggesztését is. A bíróság a keresetet soron kívül bírálja el.⁷²

(2) A bíróság eljárása során a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény rendelkezéseit azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a perben viszontkeresetnek, szünetelésnek és egyezségnek nincs helye.

34. § (1) A képviselő-testület a polgármester javaslatára, titkos szavazással, minősített többséggel a polgármester helyettesítésére, munkájának segítésére egy vagy több alpolgármestert választhat. A képviselő-testület legalább egy alpolgármestert saját tagjai közül választ meg. Az alpolgármester megbízatása megszűnik, ha a képviselő-testület a polgármester javaslatára, titkos szavazással, minősített többséggel megbízását visszavonja.⁷⁶

(2) Azon alpolgármester, akit nem a képviselő-testület tagjai közül választottak, nem tagja a képviselő-testületnek, a polgármestert a képviselő-testület elnökeként nem helyettesítheti, de a képviselő-testület ülésein tanácskozási joggal részt vesz. A nem a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármester jogállására egyebekben a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármesterre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(3) Az alpolgármester a polgármester irányításával látja el feladatait.

(4) Az alpolgármester megbízatása a megválasztásával kezdődik és amennyiben az önkormányzati választáson települési képviselőnek megválasztották, akkor az új képviselő-testület alakuló üléséig tart. Ha az alpolgármestert az önkormányzati választáson települési képviselőnek nem választották meg, akkor az alpolgármesteri megbízatása a választás napjával megszűnik.

35. § (1) A polgármester az önkormányzati, valamint az államigazgatási feladatait, hatásköreit [7. § (1) és (2) bek.] a képviselő-testület hivatalának közreműködésével látja el.⁷⁷

⁶⁷A 1990. évi LXV. törvény 33/A. § (6)-(7) bekezdése a 2007. évi LIX. törvény 1. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2007. 07. 12.

⁶⁸A 1990. évi LXV. törvény 33/A. § (6)-(7) bekezdése a 2007. évi LIX. törvény 1. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2007. 07. 12.

⁶⁹Az 1990. évi LXV. törvény 33/A. § (7) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 38. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁷⁰Az 1990. évi LXV. törvény 33/B. §-át a 2001. évi CII. törvény 4. § 4. bekezdése iktatta be, egyidejűleg az eredeti 33/B. § számozása 33/C. §-ra változott. Hatályos: 2002. 10. 20.

⁷²Az 1990. évi LXV. törvény 33/C. § 1. bekezdése a 2001. évi CII. törvény 4. § 5. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2002. 10. 20.

⁷⁶Az 1990. évi LXV. törvény 34. § (1) bekezdése a 2010. évi CLXIV. törvény 2. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2010.12.24.

⁷⁷A 35. § (1) bekezdése az 1994. évi LXIII. törvény 22. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

- (2) A polgármester a képviselő-testület döntései szerint és saját önkormányzati jogkörében irányítja a hivatalt. A polgármester⁷⁸
- a jegyző javaslatainak figyelembevételével meghatározza a hivatal feladatait az önkormányzat munkájának a szervezésében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában,
 - dönt a jogszabály által hatáskörébe utalt államigazgatási ügyekben, hatósági jogkörökben, egyes hatásköreinek a gyakorlását átruházhatja,
 - a jegyző javaslatára előterjesztést nyújt be a képviselő-testületnek a hivatal belső szervezeti tagozódásának, munkarendjének, valamint ügyfélfogadási rendjének meghatározására,
 - a hatáskörébe tartozó ügyekben szabályozza a kiadmányozás rendjét,
 - gyakorolja az egyéb munkáltatói jogokat az alpolgármester, a jegyző és az önkormányzati intézményvezetők tekintetében.
- (3) A polgármester, ha a képviselő-testület döntését az önkormányzat érdekeit sértőnek tartja, ugyanazon ügyben egy alkalommal kezdeményezheti a döntés ismételt megtárgyalását. A kezdeményezést az ülést követő három napon belül nyújthatja be, a képviselő-testület a benyújtás napjától számított tizenöt napon belül dönt.⁷⁹
- 36. § (1)** A képviselő-testület – pályázat alapján – a jogszabályban megállapított képesítési követelményeknek megfelelő jegyzőt nevez ki. A képviselő-testület a jegyző, a főjegyző javaslatára – a jegyzőre vonatkozó szabályok szerint – községben kinevezhet, más önkormányzatnál kinevez aljegyzőt a jegyző helyettesítésére, a jegyző által meghatározott feladatok ellátására. A kinevezés határozatlan időre szól.⁸⁰
- (2) A jegyző vezeti a képviselő-testület hivatalát. A jegyző⁸¹
- gondoskodik az önkormányzat működésével kapcsolatos feladatok ellátásáról;
 - a hatáskörébe tartozó ügyekben szabályozza a kiadmányozás rendjét; gyakorolja a munkáltatói jogokat a képviselő-testület hivatalának köztisztviselői tekintetében. A kinevezéshez, vezetői megbízáshoz, felmentéshez, a vezetői megbízás visszavonásához, jutalmazáshoz – a polgármester által meghatározott körben – a polgármester egyetértése szükséges.
 - döntésre előkészíti a polgármester hatáskörébe tartozó államigazgatási ügyeket;
 - dönt azokban a hatósági ügyekben, amelyeket a polgármester ad át;
 - tanácskozási joggal vesz részt a képviselő-testület, a képviselő-testület bizottságának ülésén;
 - dönt a hatáskörébe utalt ügyekben.
- (3) A jegyző köteles jelezni a képviselő-testületnek, a bizottságnak és a polgármesternek, ha a döntésüknél jogszabálysértést észlel.⁸²
- (4) A községi körjegyzőségnél a körjegyző a polgármesterek egyetértésével nevezi ki, menti fel és jutalmazza a hivatal dolgozóit, és gyakorolja a munkáltatói jogokat. A polgármesterek megállapodhatnak az egyetértési jog gyakorlásáról. Ha nem tudnak megállapodni, akkor a képviselő-testületek együttes ülése jelöli ki az egyetértési jogot gyakorló polgármestert.
- (5)⁸³
- 37. § (1)** A háromezernél kevesebb lakosú községben a polgármesteri tisztség társadalmi megbízatásban is betölthető. Főállású a polgármester, ha főállású polgármesterként választották meg.⁸⁴
- (2) A polgármesteri tisztség betöltésének módját a képviselő-testület a megbízatás időtartamán belül egy esetben a polgármester egyetértésével változtathatja meg.
- (3) Főállású alpolgármester a háromezernél több lakosú önkormányzatnál választható.

⁷⁸A 35. § (2) bekezdésének bevezető része, valamint a), c), d) és e) pontja az 1994. évi LXIII. törvény 22. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

⁷⁹A 35. § (3) bekezdését az 1994. évi LXIII. törvény 22. §-ának (3) bekezdése iktatta a szövegbe. Hatályos: 1996. 01. 01.

⁸⁰A 36. § (1) bekezdése az 1994. évi LXIII. törvény 23. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

⁸¹A 36. § (2) bekezdésének bevezető része, valamint a) és b) pontja az 1994. évi LXIII. törvény 23. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

⁸²A 36. § (3)- (4) bekezdése az 1994. évi LXIII. törvény 23. §-ának (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

⁸³A 36. § (5) bekezdését az 1994. évi LXIII. törvény 62. §-a (2) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1996. 01. 01.

⁸⁴A 37. § az 1994. évi LXIII. törvény 24. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

A képviselőtestület hivatala

- 38. § (1)** A képviselő-testület egységes hivatalt hoz létre – polgármesteri hivatal elnevezéssel – az önkormányzat működésével, valamint az államigazgatási ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátására. A polgármesteri hivatal ellátja a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvényben meghatározott feladatokat.^{87 88}
- (2)** A körjegyzőségekhez tartozó községekben a polgármesteri hivatal feladatkörét – a **(3) bekezdésben** foglalt kivétellel – a körjegyzőség látja el.
- (3)** Ha a körjegyzőség székhelye nagyközség vagy város a körjegyzői feladatokat a nagyközségi, városi jegyző a polgármesteri hivatal bevonásával látja el.

Körjegyzőség

- 39. § (1)** Az ezernél kevesebb lakosú, megyén belüli községek, amelyek közigazgatási területét legfeljebb két település közigazgatási területe választja el, az igazgatási feladataik ellátására körjegyzőséget alakítanak és tartanak fenn. Ezer és ezernél több, de kétezernél kevesebb lakosú község is részt vehet körjegyzőségben, körjegyzőség székhelye kétezernél több lakosú település is lehet. A körjegyzőség fenntartásának költségeihez az érdekelt képviselő-testületek – eltérő megállapodás hiányában – a településük lakosságszámának arányában járulnak hozzá.⁹⁰
- (2)** Az ezernél kevesebb lakosú község képviselő-testülete is létrehozhat önálló hivatalt, ha a képesítési követelményeknek megfelelő jegyzőt nevez ki.
- (3)** A körjegyzőséghez csatlakozni, abból kiválni a naptári év első napjával lehet. A döntést a kiválásról és a csatlakozásról legalább hat hónappal korábban kell meghozni.
- 40. § (1)** Körjegyzőség alakításáról az érdekelt települések képviselő-testületei állapodnak meg. A körjegyzőt a képviselő-testületek együttes ülése nevezi ki. A körjegyző kinevezéséhez a körjegyzőséghez tartozó képviselő-testületek mindegyikének minősített többséggel hozott egybehangzó döntése szükséges. A körjegyzőség munkájával kapcsolatos kérdésekben szükség szerint a képviselő-testületek együttes ülésen határoznak.⁹²
- (2)** A körjegyző ellátja a képviselő-testületek, a bizottságok és a települési képviselők működésével kapcsolatos igazgatási feladatokat, a polgármesterek hatáskörébe tartozó államigazgatási döntések előkészítését és végrehajtását.
- (3)** A körjegyző vagy megbízottja köteles mindegyik képviselő-testület ülésén részt venni és ott a szükséges tájékoztatást megadni.
- (4)** A körjegyző évente beszámol minden képviselő-testületnek a körjegyzőség munkájáról.
- (5)** A körjegyző vagy megbízottja a képviselő-testületek – egyeztetett – szervezeti és működési szabályzatában meghatározott gyakorisággal, hetente legalább egy napon köteles minden községben ügyfelfogadást tartani.
- (6)** A körjegyzőség működésének ellenőrzését, a feladatok egyeztetését az érdekelt községek polgármesterei együttesen végzik.

III. Fejezet

⁸⁷Az 1990. évi LXV. törvény 38. § 1. bekezdése a 2005. évi CXIV. törvény 67. § 4. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2005. 11. 25.

⁸⁸A 38. § (2)- (3) bekezdését az 1994. évi LXIII. törvény 25. §-ának (1) bekezdése iktatta a szövegbe, s egyidejűleg a § jelölését (1) bekezdésre változtatta. Hatályos: 1996. 01. 01.

⁹⁰Az 1990. évi LXV. törvény 39. § (1) bekezdése a 2010. évi CLIII. törvény 4. § (4) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

⁹²A 40. § (1) bekezdésének harmadik mondata az 1994. évi LXIII. törvény 26. §-ával módosított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK TÁRSULÁSAI

- 41. § (1)** A települési önkormányzatok képviselő-testületei feladataik hatékonyabb, célszerűbb megoldására szabadon társulhatnak. A társulásnak a 42-44. §-ban foglaltakon kívül más formái is lehetnek. A központi költségvetés pénzügyi kedvezményekkel ösztönözheti társulás létesítését és működését.⁹³
- (2) A társulás nem sértheti az abban résztvevők önkormányzati jogait.
- (3) Törvény a társulási megállapodás egyes feltételeit meghatározhatja.⁹⁴
- (4) A települési önkormányzatok képviselő-testületei között a társulások működése során felmerülő vitás kérdésekben a bíróság dönt. A társuló képviselő-testületek megállapodhatnak abban, hogy a vitás kérdésben bármelyik képviselő-testület kérheti a megállapodásban megjelölt önkormányzati érdekszövetség által felkért tagokból álló egyeztető bizottság állásfoglalását, továbbá abban, hogy a kereset benyújtása előtt a képviselő-testület kéri az egyeztető bizottság állásfoglalását.⁹⁵

Hatósági igazgatási társulás

- 42. § (1)** A képviselő-testületek megállapodással egyes államigazgatási hatósági ügyfajták szakszerű intézésére hatósági igazgatási társulást hozhatnak létre.
- (2) A megállapodásnak tartalmaznia kell:
- a) a társulás résztvevőinek nevét, székhelyét,
 - b) a társulásban intézendő ügyek megjelölését,
 - c) a társulás vezetőjének és alkalmazottainak kinevezési módját, a munkáltatói jogok gyakorlásának a rendjét, a költségek viselésének arányát,
 - d) a társulásba való belépés, illetőleg a kiválás szabályait,
 - e) a társulás működési területén a helyszíni ügyintézés rendjét.
- (3) A megállapodást meg kell küldeni a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szervnek, amely tizenöt napon belül tehet törvényességi észrevételt.^{97 98 99}

Intézményi társulás¹⁰⁰

- 43. § (1)** Az érdekelt képviselő-testületek megállapodhatnak két vagy több községet, illetőleg várost és községet ellátó egy vagy több intézmény közös alapításában, fenntartásában és fejlesztésében. Eltérő megállapodás hiányában a közös intézmények fenntartásához az érdekelt képviselő-testületek a településük lakosságszámának arányában járulnak hozzá.¹⁰¹
- (2) A megállapodásban meg kell határozni:
- a) a közös intézmény tevékenységi és ellátási körét,
 - b) az egyes képviselő-testületek pénzügyi hozzájárulásának arányát,
 - c) az intézmény fenntartásával kapcsolatos jogokat és kötelezettségeket, valamint azok gyakorlásának a módját,

⁹³A 41. § (1) bekezdésének utolsó mondatát az 1994. évi LXIII. törvény 27. §-a iktatta a szövegbe. Hatályos: 1996. 01. 01.

⁹⁴Az 1990. évi LXV. törvény 41. § 3. bekezdése az 1997. évi CXXXIV. törvény 4. § 1. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1998. 01. 14.

⁹⁵Az 1990. évi LXV. törvény 41. § 4. bekezdése az 1997. évi CXXXIV. törvény 4. § 2. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1998. 01. 14.

⁹⁷Az 1990. évi LXV. törvény 42. § 3. bekezdése a 2006. évi CIX. törvény 7. § 1. bekezdés d) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

⁹⁸A 42. § (3) bekezdése az 1994. évi LXIII. törvény 28. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

⁹⁹Az 1990. évi LXV. törvény 42. § (3) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 38. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

¹⁰⁰Az 1990. évi LXV. törvény 43. § előtti alcíme az 1997. évi CXXXIV. törvény 5. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg.

¹⁰¹Az 1990. évi LXV. törvény 43. § 1. bekezdése az 1997. évi CXXXIV. törvény 5. § 2. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1998. 01. 14.

- d) a megállapodás felmondásának a feltételeit.
- (3) ¹⁰²
- (4) ³⁵⁰

Társult képviselő-testület¹⁰³

- 44. § (1)** A települési képviselő-testület más települési képviselő-testülettel társult képviselő-testületet alakíthat.¹⁰⁵
- (2) Társult képviselő-testület alakítása esetén a képviselő-testületek részben vagy egészben egyesítik a költségvetésüket, közös hivatalt tartanak fenn és intézményeiket közösen működtetik.
- (3) Azokban az ügyekben, amelyek kizárólag az adott települést érintik, az egyes települések képviselő-testülete önállóan dönt.
- (4) A társult képviselő-testület alakuló ülésén határozatba foglalja a megalakulását, a székhelyét, a hozzá tartozó települések felsorolását. A társult képviselő-testület dönt a szervezetéről, működési rendjéről. A társult képviselő-testület ülését össze kell hívni bármely résztvevő település polgármesterének a kezdeményezésére.
- (5) Társult testület alakítható úgy is, hogy az érdekelt települési képviselő-testületek a települések lakosságszámának arányában választják meg a tagjait a települési képviselők közül.
- (6) A társult képviselő-testület, ha megfelel a **69. § (2)-(4) bekezdésben** foglalt feltételeknek, e szabályok szerint körzeti jellegű közszolgáltatás megszervezését vállalhatja.

IV. Fejezet

HELYI NÉPSZAVAZÁS, NÉPI KEZDEMÉNYEZÉS

- 45. § (1)** A helyi népszavazásban és népi kezdeményezésben az vehet részt, aki a helyi önkormányzati választáson választójogosult.¹⁰⁶
- (2) A helyi népszavazás
- a) érvényes, ha a választópolgárok több mint a fele szavazott, és
 - b) eredményes, ha a szavazóknak több mint a fele a megfogalmazott kérdésre azonos választ adott.
- (3) ¹⁰⁸
- (4) ³⁵¹
- (5) ³⁵²
- 46. § (1)** A képviselő-testület helyi népszavazást köteles kiírni a következő kérdésekben:
- a) a településnek a területével határos másik megyéhez történő átcsatolására irányuló kezdeményezése,¹⁰⁹
 - b) a községegyesítésnek és a községegyesítés megszüntetésének kezdeményezése,¹¹⁰

¹⁰² Az 1990. évi LXV. törvény 44. § 3-4. bekezdését az 1997. évi CXXXIV. törvény 9. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1998. 01. 14.

³⁵⁰ Az 1990. évi LXV. törvény 44. § 3-4. bekezdését az 1997. évi CXXXIV. törvény 9. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1998. 01. 14.

¹⁰³ Az 1990. évi LXV. törvény 44. §-a előtti alcím az 1997. évi CXXXIV. törvény 6. §-ának megfelelően módosított szöveg

¹⁰⁵ Az 1990. évi LXV. törvény 44. § 1., 2., 4., 5., 6., bekezdése az 1997. évi CXXXIV. törvény 6. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1998. 01. 14.

¹⁰⁶ A 45. § az 1994. évi LXIII. törvény 29. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

¹⁰⁸ Az 1990. évi LXV. törvény 45. § 3-5. bekezdését az 1997. évi C. törvény 155. § i) pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1997. 11. 06.

³⁵¹ Az 1990. évi LXV. törvény 45. § 3-5. bekezdését az 1997. évi C. törvény 155. § i) pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1997. 11. 06.

³⁵² Az 1990. évi LXV. törvény 45. § 3-5. bekezdését az 1997. évi C. törvény 155. § i) pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1997. 11. 06.

¹⁰⁹ Az 1990. évi LXV. törvény 46. §-a 1. bekezdésének a) pontját a 2001. évi CXV. törvény 5. §-a iktatta be. Hatályos: 2002. 01. 08.

¹¹⁰ Az 1990. évi LXV. törvény 46. §-a 1. bekezdésének b)-e) pontjai a 2001. évi CXV. törvény 5. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2002. 01. 08.

- c) új község alakításának kezdeményezése,
 - d) lakott terület rész átadása, átvétele, cseréje,¹¹¹
 - e) társult képviselő-testület alakítása, a társult képviselő-testületből való kiválás, továbbá
 - f) abban az ügyben, amelyet az önkormányzati rendelet meghatároz.
- (2) Az (1) bekezdés a)-d) pontjában foglalt esetekben a helyi népszavazásban az érintett településrész, község választópolgárai vehetnek részt.¹¹²
- (3) A képviselő-testület helyi népszavazást rendelhet el:
- a) a képviselő-testület hatáskörébe tartozó ügyben,
 - b) az önkormányzati rendelet megerősítésére.
- (4) Nem rendelhető el helyi népszavazás:
- a) a költségvetésről való döntésre,
 - b) a helyi adónemeket, illetőleg mértéküket megállapító rendelet tárgyában,
 - c) a képviselő-testület hatáskörébe tartozó szervezeti, működési, személyi kérdésekben, a képviselő-testület feloszlásának a kimondásáról.¹¹³
- 47. § (1)** A helyi népszavazást a polgármesternél kezdeményezheti:
- a) a települési képviselők legalább egynegyede,
 - b) a képviselő-testület bizottsága,
 - c) a helyi társadalmi szervezet vezető testülete,
 - d) az önkormányzati rendeletben meghatározott számú választópolgár, ami nem lehet kevesebb a választópolgárok tíz százalékánál, és nem lehet több a választópolgárok huszonöt százalékánál.
- (2) A képviselő-testület köteles kitűzni a helyi népszavazást, ha azt az önkormányzati rendeletében meghatározott számú választópolgár kezdeményezte.
- (3)¹¹⁴
- (4) A képviselő-testület az ötszáz lakoson aluli községben a helyi népszavazást a falugyűlés hatáskörébe utalhatja, azzal a feltétellel, hogy a falugyűlés döntése abban az esetben számít népszavazási döntésnek, ha a falugyűlésen a választópolgároknak több mint a fele jelen van.
- 48. §** A népszavazás eredménye kötelező a képviselő-testületre. Eredménytelen helyi népszavazás esetén a népszavazásra bocsátott kérdésben a képviselő-testület dönthet. Ugyanabban a kérdésben helyi népszavazást egy éven belül nem lehet kitűzni, akkor sem, ha a helyi népszavazás eredménytelen volt.
- 49. § (1)** Népi kezdeményezés útján a képviselő-testület elé terjeszhető minden olyan ügy, amelynek eldöntése a képviselő-testület hatáskörébe tartozik.
- (2) A képviselő-testület önkormányzati rendeletében meghatározott – a választópolgárok öt százalékánál nem kevesebb és tíz százalékánál nem nagyobb – számú választópolgár a népi kezdeményezést a polgármesternek nyújthatja be. A képviselő-testület köteles megtárgyalni azt a népi kezdeményezést, melyet a képviselő-testület által meghatározott számú választópolgár indítványozott.¹¹⁶
- 50. § (1)**¹¹⁷

¹¹¹Az 1990. évi LXV. törvény 46. § 1. bekezdésének d) pontját a 2003. évi CXXXII. törvény 1. § 1. bekezdése iktatta be, egyidejűleg az eredeti d)-e) pontok jelölése e)-f) pontokra módosult. Hatályos: 2004. 01. 01.

¹¹²Az 1990. évi LXV. törvény 46. § 2. bekezdése a 2003. évi CXXXII. törvény 1. § 2. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2004. 01. 01.

¹¹³A 46. § (4) bekezdésének c) pontja az 1994. évi LXIII. törvény 30. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

¹¹⁴Az 1990. évi LXV. törvény 47. § 3. bekezdését az 1997. évi C. törvény 155. § i) pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1997. 11. 06.

¹¹⁶Az 1990. évi LXV. törvény 49. § 2. bekezdése az 1997. évi C. törvény 155. § i) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1997. 11. 06.

¹¹⁷Az 1990. évi LXV. törvény 50. § 1. bekezdését az 1997. évi C. törvény 155. § i) pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1997. 11. 06.

(2) A képviselő-testület önkormányzati rendeletben szabályozza a helyi népszavazás és népi kezdeményezés további feltételeit, az eljárás rendjét.

51. § ¹¹⁸

V. Fejezet A KÖZSÉG, A VÁROS ÉS TERÜLETÜK

52. § (1) A helyi választópolgárok kezdeményezésére új község alakítható az olyan elkülönült, legalább háromszáz lakosú lakott településrészből, amely feltételei alapján képes az önkormányzati jogok gyakorlására, a 8. § (4) bekezdésében meghatározott feladatok teljesítésére a szolgáltatások színvonalának csökkenése nélkül. ^{120 121}

(2) Új község alakításának a kezdeményezése esetén a falugyűlés legalább háromtagú előkészítő bizottságot választ a településrészen lakó települési képviselőkből, ha nincs elég települési képviselő, vagy azok a megbízatást nem vállalják, akkor más választópolgárokból. Az előkészítő bizottság javaslatot tesz az új község területére, szakértői vélemény alapján a község elnevezésére, a vagyon, valamint a vagyoni jogok és kötelezettségek megosztására, a költségek viselésére. A javaslat elkészítéséhez – az előkészítő bizottság felkérésére – a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szerv szakmai segítséget ad, más szerv pedig szakmai segítséget adhat. ^{123 124 125}

(3) Az előkészítő bizottság a javaslatát ismerteti a lakossággal. Az előkészítő bizottság javaslatára a képviselő-testület határozatába foglalja az új község alakításának a kezdeményezését. Az esetleg eltérő kisebbségi véleményt is tartalmazó községalakítási kezdeményezésről a köztársasági elnök dönt. ¹²⁶

(4) Az új község külterülete a belterülethez kapcsolódó, egybefüggő terület. Eltérő megállapodás hiányában a település külterületét a belterületi népességgel arányosan kell megosztani.

53. § Községegyesítés megszüntetése esetén – eltérő megállapodás hiányában – a községek területe azonos a községegyesítést megelőző területükkel. Községegyesítés megszüntetésének a kezdeményezése az 52. §-ban foglalt feltételekkel és eljárással történhet. Eltérő megállapodásnak különösen akkor van helye, ha a községegyesítést megelőző terület meghatározása az érintett település működőképessége szempontjából aránytalanul nagy hátrányt jelentene. ¹²⁸

54. § (1) Helyi népszavazás alapján az érintett képviselő-testületek határozatukkal kezdeményezik az egybeépült községek, illetőleg város és község egyesítését, egyidejűleg javaslatot tesznek az új település nevére. A megszüntetett község a nevét településrésznévként megtartja. ¹²⁹

(2) Az egyesülés során a községek valamennyi joga és kötelezettsége az új községre, illetőleg a városra száll át.

55. § A képviselő-testület a településrész lakóhelyi közösségének – kezdeményezésére – kizárólag a településrészt érintő ügyekben önkormányzati jogokat adhat. Nem tagadhatja meg a kizárólag a településrészt érintő hatáskör átruházását:

¹¹⁸ Az 1990. évi LXV. törvény 51. §-át az 1997. évi C. törvény 155. § i) pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1997. 11. 06.

¹²⁰ Az 1990. évi LXV. törvény 52. § 1. bekezdésének második mondatát a 15/1998. (V. 8.) AB határozat megsemmisítette. Hatályos: 1998. 12. 31.

¹²¹ Az 52. § (1)-(2) bekezdése az 1994. évi LXIII. törvény 32. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

¹²³ Az 1990. évi LXV. törvény 52. § 2. bekezdése a 2006. évi CIX. törvény 7. § 1. bekezdés d) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

¹²⁴ Az 1990. évi LXV. törvény 52. § 2. bekezdése az 1999. évi XLI. törvény 24. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 05. 08.

¹²⁵ Az 1990. évi LXV. törvény 52. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 38. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

¹²⁶ Az 52. § (3) bekezdésének eredeti második mondatát az Alkotmánybíróság a 18/1993. (II. 19.) AB határozatával – 1993. december 31-ével – megsemmisítette. Hatályos: 1996. 01. 01.

¹²⁸ Az 1990. évi LXV. törvény 53. §-a az 1999. évi XLI. törvény 25. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 05. 08.

¹²⁹ A 54. § (1) bekezdésének első mondata az 1994. évi LXIII. törvény 34. §-a szerint módosított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

- a) az egyesítéssel létrejött településrésztől,
b) a külterületi lakott helytől,
c) az olyan üdülőterületről, amelynek népessége eléri a település állandó lakosságának egynegyedét.
- 56. § (1)** Az érintett, egy megyén belüli, egymással határos települési önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak területrész átadásáról, átvételéről, cseréjéről (a továbbiakban együtt: területrész-átadás).¹³¹
- (2)** Lakott területrész átadását népi kezdeményezéssel az ott lakó választópolgárok is kezdeményezhetik.
- (3)** Lakott területrész átadásának kezdeményezése esetén az érintett képviselő-testületek együttes ülésen legalább háromtagú, területrész átadását előkészítő bizottságot választanak települési képviselőkből, illetőleg más választópolgárokból. Az előkészítő bizottság tagjainak több mint felét a lakott területrészen lakó települési képviselők vagy választópolgárok közül kell megválasztani. A bizottság elnökének és tagjainak megválasztásához a képviselő-testületi tagok több mint felének igen szavazata szükséges.
- (4)** Az érintett képviselő-testületek a területrész átadását előkészítő bizottság javaslata alapján előzetes megállapodást köthetnek az átadandó területrész területéről és határáról, a vagyon megosztásáról.
- (5)** Lakott területrész átadása esetén az ott lakó választópolgárok – helyi népszavazással kinyilvánított – többségi támogatása szükséges a megállapodáshoz.
- (6)** A képviselő-testületek – az előzetes megállapodásnak megfelelően – a lakott területrész átadásáról, annak részletes feltételeiről a helyi népszavazást követően kilencven napon belül állapodnak meg. Megállapodás hiányában az érintett képviselő-testület keresete alapján a megyei bíróság – soron kívül – dönt. Döntése a megállapodást pótolja.
- (7)** Lakott területrész átadása nem tagadható meg, ha a képviselő-testületek előzetes megállapodást kötöttek, és az átadással a területrész választópolgárainak többsége helyi népszavazás során egyetértett.
- (8)** A külterületi lakott területrész átadására a lakott területrésze vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.
- (9)** A települési képviselő-testület minősített többségű határozattal kezdeményezheti, hogy az Országgyűlés a települést a területével határos másik megye területéhez csatolja át. Más megyéhez csatlakozni kívánó település fogadásáról az érintett megye közgyűlése állást foglal.
- 57. §** A területváltozás költségeit az a község, város viseli, amelynek javára történt a területátcsatolás.¹³²
- 58. §** A község, a város nevét úgy kell megállapítani, hogy ne lehessen összetéveszteni az országban levő más helység nevével. Községegyesítés megszüntetését követően a község általában az egyesítés előtti nevét használja. Új községnevről a lakossági állásfoglalás előtt kérni kell a földrajzi nevekben illetékes szerv szakmai véleményét.
- 59. §** A nagyközség a várossá nyilvánítását kezdeményezheti, ha a városi cím használatát fejlettsége, térségi szerepe indokolja. A képviselő-testület a kezdeményezését a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős miniszter útján terjeszti a köztársasági elnök elé.^{134 135 136}
- 60. §** A városban működő, községekre is kiterjedő illetékességű állami szervek illetékességi területét összehangoltan, a lakosság számára kedvező módon kell meghatározni.

¹³¹Az 1990. évi LXV. törvény 56. §-a a 2003. évi CXXXII. törvény 2. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2004. 01. 01.

¹³²Az 1990. évi LXV. törvény 57. §-a az 1999. évi XLI. törvény 22. § 2. bekezdés a) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1999. 05. 08.

¹³⁴Az 1990. évi LXV. törvény 59. §-a a 2006. évi CIX. törvény 167. § 5. bekezdés k) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

¹³⁵A 59. § első mondata az 1994. évi LXIII. törvény 36. §-a szerint módosított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

¹³⁶Az 1990. évi LXV. törvény 59. §-a a 2010. évi CXXXVI. törvény 38. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

VI. Fejezet

A MEGYEI JOGÚ VÁROS

- 61. § (1)** Az Országgyűlés – a képviselő-testület kérelmére – az ötvenezernél nagyobb lakosságszámú várost megyei jogú várossá nyilváníthatja. A megyeszékhely város megyei jogú. A megyei jogú város települési önkormányzat, és területén – megfelelő eltérésekkel – saját hatásköröként ellátja a megyei önkormányzati feladat- és hatásköröket is.^{137 138}
- (2)** A megyei jogú város képviselő-testülete a közgyűlés.
- (3)** A megyei jogú városban a közgyűlés kerületeket alakíthat, és kerületi hivatalokat hozhat létre.
- (4)** A megyei jogú város kerületi hivatalának vezetője az előljáró, aki a megyei jogú város polgármesterének a felhatalmazása alapján gyakorolja a polgármestert megillető egyes hatósági jogköröket.
- (5)** A megyei jogú város közgyűlése kinevezi a kerületi hivatalok vezetőit, továbbá a kerület területén megválasztott képviselőkől kerületi képviselő-testületet hozhat létre.¹³⁹
- (6)** A megyei jogú város közgyűlése – a **36. § (1) bekezdésében** foglalt szabályok szerint – több aljegyzőt is kinevezhet.³⁶⁵

61/A. § A megyei jogú városi és a megyei közgyűlés egyeztető bizottságot hoz létre a közös feladatokban való együttműködés előkészítésére és összehangolására. A bizottság tíztagú, a tagokat fele-fele arányban a megyei jogú városi, illetőleg a megyei közgyűlés választja. A bizottság megállapítja szervezetének és működésének részletes szabályait. A bizottság elnöki tisztségét – megállapodás szerint – felváltva a megyei jogú város polgármestere, illetve a megyei közgyűlés elnöke látja el. Az egyeztető bizottság a munkájába más érintett megyék képviselőit is bevonhatja. Bármelyik fél napirendet is tartalmazó javaslatára az egyeztető bizottságot 15 napon belül össze kell hívni.¹⁴⁰

VII. Fejezet¹⁴¹

A FŐVÁROS

Általános rendelkezések

- 62. § (1)** A főváros önkormányzatára – a fővárosnak az országban betöltött különleges szerepére és sajátos helyzetére figyelemmel – e törvény rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.
- (2)** A főváros kétszintű önkormányzata (a továbbiakban: a főváros önkormányzati rendszere) a főváros és kerületi önkormányzataiból áll.
- (3)** A főváros képviselő-testülete a fővárosi közgyűlés.
- (4)** A fővárosi közgyűlés ülésén a fővárosi közgyűlés szervezeti és működési szabályzatában meghatározott módon, tanácskozási joggal vesz részt a kerületi képviselő-testület által megbízott kerületi küldött.
- (5)** A kerületben polgármestert, a fővárosban főpolgármestert választanak. A fővárosi közgyűlés a főpolgármester javaslatára titkos szavazással, minősített többséggel egy vagy több főpolgármester-helyettest választhat. A fővárosi közgyűlés legalább egy főpolgármester-helyettest saját tagjai közül választ meg. A főpolgármester-helyettes megbízatása megszűnik, ha a fővárosi közgyűlés a főpolgármester javaslatára, titkos szavazással, minősített többséggel megbízását visszavonja. Azon főpolgármester-helyettes, akit nem a fővárosi közgyűlés tagjai közül választottak, nem tagja a fővárosi közgyűlésnek, a főpolgármestert a fővárosi közgyűlés elnökeként nem helyettesítheti.

¹³⁷A 61. § (1) bekezdésének második mondatát az 1994. évi LXIII. törvény 37. §-ának (1) bekezdése iktatta a szövegbe. Hatályos: 1996. 01. 01.

¹³⁸Lásd a 82/1990. (XII. 7.) OGY határozatot. Hatályos: 1996. 01. 01.

¹³⁹A 61. § (5) bekezdésének utolsó mondatát az 1994. évi LXIII. törvény 62. §-ának a) pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1996. 01. 01.

³⁶⁵Az 1990. évi LXV. törvény 61. § (6) bekezdését a 2010. évi CLXIV. törvény 3. §-a iktatta be. Hatályos: 2010.12.24.

¹⁴⁰A 61/A. §-t az 1994. évi LIII. törvény 37. §-ának (2) bekezdése iktatta a szövegbe. Hatályos: 1996. 01. 01.

¹⁴¹A VII. Fejezetet az 1994. évi LXIII. törvény 38. §-a iktatta a szövegbe. Hatályos: 1996. 01. 01.

A fővárosi közgyűlés ülésein tanácskozási joggal vesz részt. A nem a fővárosi közgyűlés tagjai közül választott főpolgármester-helyettes jogállására egyebekben a fővárosi közgyűlés tagjai közül választott főpolgármester-helyettesre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.¹⁴³

- (6) A fővárosi kerületi képviselő-testület hivatalát a jegyző, a fővárosi közgyűlés hivatalát (a főpolgármesteri hivatalt) a főjegyző vezeti. A fővárosi kerületi képviselő-testület és a fővárosi közgyűlés – a **36. § (1) bekezdésében** foglalt szabályok szerint – több aljegyzőt is kinevezhet.¹⁴⁴
- (7) A kerületi képviselő-testület a **28. §** szabályai szerint városrészi önkormányzatot hozhat létre. Több kerületi képviselő-testület közösen is létrehozhat városrészi önkormányzatot. A fővárossal 1950. január 1-jén egyesített, korábban önálló településen kötelező a városrészi önkormányzat létrehozása, ha az érintett választópolgároknak a helyi népszavazás szabályai szerint érvényes és eredményes népszavazása a városrészi önkormányzat létrehozása mellett foglalt állást.
- (8) A fővárosi közgyűlés rendeletével átruházhatja bizottságára, a főpolgármesterre a **9. § (4) bekezdés** szerinti intézménye vezetőinek választását, kinevezését, megbízását [**10. § b)** pontja]; a fővárosi közgyűlés és a kerületi képviselő-testület bizottságára átruházhatja a **10. § l)** pontjában foglalt hatáskörét.
- (9) Ha a fővárosban fővárosi kisebbségi önkormányzat alakul, a fővárosi közgyűlés köteles megalakítani kisebbségi ügyekkel foglalkozó bizottságát, amelynek munkájában a fővárosi kisebbségi önkormányzat elnöke állandó tanácskozási joggal vesz részt.¹⁴⁵

A helyi önkormányzati feladat- és hatásköröknek a fővárosi és a kerületi önkormányzatok közötti megosztása

- 63. § (1)** A főváros és a fővárosi kerület törvényben meghatározott önálló feladat- és hatáskörű települési önkormányzat. A kerületi önkormányzat működési területén köteles gondoskodni az óvodai nevelésről, az általános iskolai nevelésről és oktatásról, egészségügyi és szociális alapellátásról, valamint feladatkörében az egészséges ivóvízellátásról, a helyi közutak fenntartásáról, a helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutakon, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületeken közúti járművel történő várakozás (parkolás) biztosításáról, a nemzeti és etnikai kisebbségek jogainak érvényesüléséről.¹⁴⁶
- (2) A fővárosi önkormányzat ellátja azokat a kötelező és önként vállalt helyi, települési önkormányzati feladat- és hatásköröket, melyek a főváros egészét vagy egy kerületet meghaladó részét érintik, valamint amelyek a fővárosnak az országban betöltött különleges szerepköréhez kapcsolódnak, e körben rendeletalkotási jog illeti meg. Az önkormányzati feladat- és hatáskört megállapító törvény – az **(1) bekezdésnek** megfelelően – meghatározza, hogy az a fővárosban a fővárosi, illetve a kerületi önkormányzat feladata, hatásköre.
- (3) A kerületi képviselő-testület a működési területén, illetve a kerületi képviselő-testületek egyike vagy a képviselő-testületek társulása több kerületre kiterjedően – az érintett képviselő-testületekkel és a fővárosi közgyűléssel kötött megállapodás alapján – átvállalhatja a fővárosi önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó közszolgáltatás szervezését.
- (4) A közgyűlés saját feladat- és hatáskörében megállapodás alapján feladat- és hatásköröket adhat át a kerületi önkormányzatnak. A közgyűlés az átadott feladat- és hatáskörök arányában az ellátásukhoz szükséges anyagi feltételeket köteles a kerületi önkormányzatnak, illetve azok társulásainak biztosítani.
- (5) A feladat átadás-átvétel feltételeit és kezdő időpontját megállapodásban kell rögzíteni; a megállapodás határozott időtartamra is vonatkozhat.

63/A. § A fővárosi önkormányzat feladat- és hatásköre különösen

¹⁴³A 1990. évi LXV. törvény 62. § (5) bekezdése a 2010. évi CLXIV. törvény 4. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2010.12.24.

¹⁴⁴Az 1990. évi LXV. törvény 62. § (6) bekezdése a 2010. évi CLXIV. törvény 4. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2010.12.24.

¹⁴⁵Az 1990. évi LXV. törvény 62. § 9. bekezdését a 2005. évi CXIV. törvény 67. § 5. bekezdése iktatta be. Hatályos: 2005. 11. 25.

¹⁴⁶Az 1990. évi LXV. törvény 63. § (1) bekezdése a 2010. évi XLVI. törvény 4. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2010.06.05.

- a) meghatározza a főváros városfejlesztési és városrehabilitációs programját, valamint általános rendezési tervét, megalkotja Budapest városrendezési szabályzatát; rendeletében védetté nyilvánítja a főváros városképe, történelme szempontjából meghatározó épített környezetét, különös tekintettel a világörökség részévé nyilvánított épületekre, építményekre és területekre, szabályozza ezen védett értékek fenntartásának, felújításának, karbantartásának feltételeit;
- b) ellátja a lakásgazdálkodással kapcsolatos feladatokat, ennek keretében: elkészíti a lakásépítési és lakásrehabilitációs tervet és összehangolja megvalósítását; meghatározza a lakásépítés támogatásának rendszerét, létrehozza az önkormányzati tulajdonú lakásokra vonatkozó lakbérövezeteket, dönt a lakbérmegállapítás és a lakásfenntartási támogatás elveiről, szabályozza az önkormányzati lakáshoz jutás és az önkormányzati tulajdonú lakások cseréjének feltételeit;
- c) gondoskodik a katasztrófamegelőzés és -elhárítás önkormányzati feladatainak ellátásáról;
- d) gondoskodik az egy kerületet meghaladó víz-, egészséges ivóvíz-, gáz-, távhőszolgáltatási, vízrendezési, szenny- és csapadék-víz-elvezetési, szennyvíztisztítási feladatokról, közreműködik a főváros energiaellátásának, közvilágításának biztosításában; gondoskodik a főváros ár- és belvízvédelméről, ennek körében különösen a főváros ár- és belvízvédelmi létesítményei fenntartásáról, fejlesztéséről;
- e) gondoskodik a hulladékártalmatlanítás önkormányzati feladatainak ellátásáról; biztosítja a településtisztaságot, gondoskodik a települési kommunális szilárd és folyékony hulladék gyűjtéséről, elhelyezéséről, ártalmatlanításáról és hasznosításáról, kijelöli az elhelyezéshez szükséges lerakóhely területét;
- f) kijelöli a köztemetők létesítésére, bővítésére alkalmas területet, gondoskodik a tulajdonát képező köztemetők fenntartásáról, üzemeltetéséről;
- g) ellátja a főváros tömegközlekedési és forgalomtechnikai feladatait, kijelöli a főútvonalakat, a tömegközlekedés által igénybe vett útvonalakat, ellátja Budapest területén a fővárosi önkormányzat tulajdonában levő országos közutak, közúti hidak, alul- és felüljárók – az autópályák és autótutak kivételével – üzemeltetését, fenntartását és fejlesztését, valamint a kerületi önkormányzatok tulajdonában levő tömegközlekedés által igénybe vett utak üzemeltetését, fenntartását és fejlesztését;
- h) ¹⁴⁷
- i) megállapítja a főváros idegenforgalmi koncepcióját, a feladatok ellátása érdekében létrehozza és működteti turisztikai szervezetét;
- j) közreműködik a fogyasztóvédelmi feladatok ellátásában; kijelöli a vásárcsarnokok és piacok létesítésére megfelelő területeket, rendeletében szabályozza és ellátja a tulajdonában lévő (résztulajdonában lévő) piacok és vásárcsarnokok fenntartásával, fejlesztésével és működtetésével kapcsolatos feladatokat;
- k) a kerületi képviselő-testületek véleményének kikérésével elnevezi a városrészeket, a több kerületet érintő, valamint a személynevet viselő közterületeket, közterület nevében személynevet határoz meg, az ilyen közterület nevét megváltoztathatja, utcanevet védetté nyilvánít;
- l) ellátja az önkormányzati levegőtisztaság-, vízminőség-védelmi feladatokat, kijelöli, fejleszti és fenntartja a rendeletében meghatározott módon a főváros városképe szempontjából védendő természeti környezetet, közcélú zöldterületet;
- m) közreműködik a foglalkoztatási gondok megoldásában;
- n) gondoskodik az egynél több kerületet, illetőleg a főváros területét is meghaladó ellátási kötelezettség körében: a középiskolai, a szakiskolai és a kollégiumi ellátásról, ha a feladat ellátását a kerületi önkormányzat nem vállalja; a művészeti, közművelődési, a közgyűjteményi feladatok ellátásáról; az alapellátást meghaladó egészségügyi szakellátásról és szakosított szociális ellátásról; a gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység biztosításáról, fejlesztéséről; a testnevelési, sportszervezési és ifjúsági feladatokról; részt vesz az egynél több kerületet érintő közoktatási, közművelődési, tudományos, művészeti, sport-, valamint gyermek- és ifjúsági tevékenység összehangolásában;

¹⁴⁷A 109/2009. (XI. 18.) AB határozat 2. pontja hatályon megsemmisítete. Hatályos: 2010.06.30.

- o) gondoskodik az egynél több kerületet, illetőleg a főváros területét meghaladó, a nemzeti és etnikai kisebbségi oktatási, nevelési és kulturális feladatok ellátásáról;
- p) fővárosi információs rendszert működtet.
- q) külön törvény felhatalmazása alapján rendeletében szabályozza a főváros várakozási (parkolási) és parkolász-gazdálkodási rendszerét, a kiemelten védett és védett várakozási (parkolási) övezeteket, és az alkalmazható várakozási díjak megállapítását,³⁴⁷
- r) rendeletében szabályozza a közterülethasználatot és a közterület rendjét,³⁴⁸
- s) rendeletében szabályozza a közterületfelügyelet szervezetét és feladatait.³⁴⁹

A fővárosi önkormányzatok társulásai

- 63/B. § (1)** A fővárosi kerületi önkormányzatok és a fővárosi önkormányzat szabadon társulhatnak egymással vagy más, fővároson kívüli helyi önkormányzattal.
- (2)** A fővárosi önkormányzat és az érintett kerületi önkormányzatok a fővároson kívüli helyi önkormányzatokkal főváros környéki (agglomerációs) társulást hozhatnak létre, különösen a főváros környéki tervek elkészítésére, a tömegközlekedés összehangolására, a vízgazdálkodásra, a szenny- és csapadék-vízvezetési, szennyvíztisztítási feladatokra, a katasztrófa-elhárításra, az épített és természeti környezet értékeinek megóvására, az energiaellátási feladatok megoldásában való közreműködésre, a közcélú és kommunális célú beruházások összehangolására, és a főváros környéki szolgáltatást biztosító oktatási, egészségügyi és szociális ellátás megszervezésére.
- (3)** A társulás létrehozását, működésére, a költségek viselésére vonatkozó rendelkezéseket megállapodásban kell rögzíteni.

A fővárosi településrendezés szabályai

- 63/C. § (1)** A közgyűlés a főváros egységes településpolitikájának biztosítása érdekében – a Kormány és a kerületi képviselő-testületek véleményének kikérésével – meghatározza a főváros általános rendezési tervét, a főváros városfejlesztési és városrehabilitációs programját. A főváros általános rendezési tervében kijelölhető a főváros több kerületének ellátását biztosító közszolgáltatás területe, létesítmény helyszíne, nyomvonalai. Az ilyen kijelölt területeken, nyomvonalakon, illetve a közszolgáltatást nyújtó létesítmények tekintetében a jegyzői hatáskört a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve gyakorolja.^{148 149 150 151}
- (2)** A kerületi képviselő-testület – a főváros általános rendezési terve szerint, annak keretei között – a kerület egészére meghatározza a kerület részletes fejlesztési programját, a kerületi alaptervet, a kerület részletes rendezési tervét és azok szabályozási előírásait.
- (3)** A közgyűlés rendeletében szabályozza a főváros általános rendezési terve, a kerületi alaptervek és a részletes rendezési tervek összhangjához szükséges követelményeket. Ebben meghatározza, hogy a tervezési folyamatban a kerületi és a fővárosi önkormányzatot mely esetekben illeti meg véleményezési, egyetértési jog, és mely esetekben kötelező a kölcsönös tájékoztatási, illetve tervezési együttműködés.

³⁴⁷Az 1990. évi LXV. törvény 63/A. § q)-s) pontját a 2010. évi XLVI. törvény 5. §-a iktatta be. Hatályos: 2010.06.05.

³⁴⁸Az 1990. évi LXV. törvény 63/A. § q)-s) pontját a 2010. évi XLVI. törvény 5. §-a iktatta be. Hatályos: 2010.06.05.

³⁴⁹Az 1990. évi LXV. törvény 63/A. § q)-s) pontját a 2010. évi XLVI. törvény 5. §-a iktatta be. Hatályos: 2010.06.05.

¹⁴⁸Az 1990. évi LXV. törvény 63/C. § 1. bekezdése a 2006. évi CIX. törvény 7. § 1. bekezdés d) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

¹⁴⁹Az 1990. évi LXV. törvény 63/C. § (1) bekezdése a 2008. évi LXXXII. törvény 26. § (6) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 01. 01.

¹⁵⁰Az 1990. évi LXV. törvény 63/C. § (1) bekezdése a 2010. évi XLIII. törvény 81. § a) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2010. 09. 01.

¹⁵¹Az 1990. évi LXV. törvény 63/C. § (1) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 38. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

A főváros és a kerületi önkormányzatok gazdálkodása

- 64. § (1)** Az önkormányzati bevételek a fővárosi és a kerületi önkormányzatok által ténylegesen gyakorolt feladat- és hatáskör arányában illetik meg a fővárosi önkormányzatot, illetve a kerületi önkormányzatokat.¹⁵²
- (2)** Amennyiben törvény a fővárosi önkormányzatot a főváros érdekkörét vagy gazdasági lehetőségeit meghaladó regionális, illetve országos feladatok ellátására kötelezi, az Országgyűlés biztosítja az ellátásukhoz szükséges anyagi feltételeket, dönt a központi hozzájárulás mértékéről és módjáról.
- (3)** A fővárosi önkormányzatot, illetve a kerületi önkormányzatokat önállóan és közvetlenül megilletik az alábbi bevételek:¹⁵³
- a) a feladat ellátáshoz kapcsolódó normatív állami hozzájárulás, normatív részesedésű átengedett személyi jövedelemadó és normatív, kötött felhasználású támogatás (a továbbiakban együtt: normatív hozzájárulás),
 - b) a lakosságszámhoz kapcsolódó normatív állami hozzájárulások, a települési önkormányzatok üzemeltetési, igazgatási, sport- és kulturális feladataihoz kapcsolódó hozzájárulások kivételével,
 - c) a vagyoni típusú helyi adókból, valamint a kommunális jellegű helyi adókból származó bevétel,
 - d) a címzett és céltámogatások,
 - e) a saját tevékenységből, vállalkozásból és az önkormányzati vagyon hozadékaiból származó nyereség, osztalék, kamat és bérleti díj,
 - f) az átvett pénzeszközök,
 - g) a tulajdonában levő közterületek hasznosítása után járó díj.
- (3)** A kommunális jellegű adók közül, az idegenforgalmi adó bevezetését a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvényben rögzített szabályok szerint a kerületi önkormányzat a fővárosi önkormányzat részére átengedheti.³⁶⁰
- (4)** A fővárosi önkormányzatot és a kerületi önkormányzatokat osztottan megillető bevételek:¹⁵⁴
- a) személyi jövedelemadóból a költségvetési törvény alapján a főváros közigazgatási területére normatív hozzájárulások fedezetéül szolgáló rész kivételével kimutatott személyijövedelemadó-hányad, a tárgyévet megelőző második évi jövedelem differenciálódás mérséklésének elszámolásához kapcsolódó, az önkormányzat által vagy részére fizetendő összeg, korrigálva a tárgyévet megelőző évben történt évközi lemondással és pótigényléssel,
 - b) a fővárosi közgyűlés rendelete alapján kivetett helyi iparűzési adóból, valamint a kommunális jellegű adók közül a kerület döntése alapján átengedett helyi idegenforgalmi adóból beszedett bevétel és kapcsolódó normatív hozzájárulások,
 - c) a lakosságszámhoz kapcsolódó normatív hozzájárulások közül a települési önkormányzatok üzemeltetési, igazgatási, sport- és kulturális feladataihoz nyújtott normatív állami hozzájárulások.
- (4)** A helyi idegenforgalmi adót a döntésük alapján önállóan bevezető kerületi önkormányzatokat, az idegenforgalmi adóból, illetve a kapcsolódó normatív hozzájárulásból származó osztott bevételek nem illetik meg.³⁶¹
- (5)** A **(4) bekezdés** szerinti bevételek megosztása során a fővárosi önkormányzatot és a kerületi önkormányzatokat megillető bevételek megosztási arányáról, és a megosztás során alkalmazandó normatív eljárásokról törvény rendelkezik, amely százalékosan meghatározza a fővárosi önkormányzat és a kerületi önkormányzatok együttes részesedését és annak évenként korrigált mértékének megállapítására vonatkozó szabályokat.¹⁵⁶
- (6)**¹⁵⁸

¹⁵² Az 1990. évi LXV. törvény 64. § (1) bekezdése a 2010. évi CLIII. törvény 4. § (5) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

¹⁵³ Az 1990. évi LXV. törvény 64. § (3) bekezdése a 2010. évi CLIII. törvény 4. § (6) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

³⁶⁰ Az 1990. évi LXV. törvény 64. § (3a) bekezdését a 2010. évi CLIII. törvény 4. § (6) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2011.01.01.

¹⁵⁴ Az 1990. évi LXV. törvény 64. § (4) bekezdése a 2010. évi CLIII. törvény 4. § (6) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

³⁶¹ Az 1990. évi LXV. törvény 64. § (4a) bekezdését a 2010. évi CLIII. törvény 4. § (6) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2011.01.01.

¹⁵⁶ Az 1990. évi LXV. törvény 64. § (5) bekezdése a 2010. évi CLIII. törvény 4. § (6) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

¹⁵⁸ A 2010. évi CLIII. törvény 4. § (13) bekezdése hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2011. 01. 01.

(7) A közgyűlés rendeletében a kerületek részére cél- és címzett támogatási rendszert vezethet be. A közgyűlés rendeletében határozhatja meg azokat a fejlesztési célokat, amelyek megvalósításához a kerületi képviselő-testületek a közgyűléstől cél- és címzett támogatást igényelhetnek.¹⁵⁹

(8) A fővárosi és a kerületi önkormányzatok saját vagyonukkal önállóan gazdálkodnak, annak kezelésével más szervet is megbízhatnak.

64/A. § A kerületi önkormányzat kizárólagos bevételei:¹⁶⁰

- a) a gépjárműadóról szóló törvény alapján a belföldi gépjárművek után a kerületi önkormányzat által beszedett gépjárműadó költségvetési törvényben meghatározott mértéke, és
- b) a szabálysértési bírság letiltás útján befolyó összege.

64/B. § A fővárosi önkormányzat kizárólagos bevételei:¹⁶¹

- a) az önkormányzatot megillető vadászati jog haszonbérbe adásából származó bevételnek az érintett települések önkormányzataival kötött megállapodás szerint, területarányosan meghatározott része,
- b) a fővárosi önkormányzat részére törvényben megállapított körben a befolyt környezetvédelmi és műemlékvédelmi bírság,
- c) az illetékek a külön törvényben meghatározottak szerint, és
- d) a **64. § (2) bekezdése** alapján járó központi hozzájárulás.

64/C. § (1) A fővárosi közgyűlés és a kerületi képviselő-testület saját éves költségvetést határoz meg az államháztartásról szóló törvény szabályai szerint.

(2) Mindaddig, amíg a fővárosi közgyűlés az érintett források megosztását rendeletében nem szabályozza, a **64. § (4) bekezdés a)** és c) pontja szerinti bevételt a kincstár – a fel merülő személyi jellegű juttatásokat és egyéb kifizetéseket terhelő levonások, járulékok teljesítését és elszámolását követően – a fővárosi önkormányzatnak és az egyes kerületi önkormányzatoknak közvetlenül, a fővárosi közgyűlés előző évi forrásmegosztási rendeletében meghatározott arányok szerint utalja át.¹⁶⁷

A fővárosi és a kerületi önkormányzatok érdekvédelmének alapvető elvei

65. § (1) A fővárosi önkormányzat képviseli a főváros egészének érdekeit. A kerületi struktúrát érintő kérdésekben a kerületek véleményét is ki kell kérni. A fővárosi önkormányzat álláspontjának kialakítása előtt a főpolgármester kikéri az érintett kerületi önkormányzatok véleményét, arról a közgyűlést és a döntéshozó szervet tájékoztatja. A kerületi véleményadásra csak rendkívül indokolt esetben biztosítható tíz napnál rövidebb határidő.

(2) A fővárosi és a kerületi önkormányzatok gazdasági alapjait, feladat- és hatáskörét érintő jogszabály, kormányzati döntés előkészítésébe a fővárosi önkormányzatot megfelelő határidő biztosításával be kell vonni.

A fővárosi közgyűlés és a kerületi képviselő-testületek rendeletalkotása

65/A. § (1) Törvény határozza meg, hogy rendelkezései végrehajtására a közgyűlés, illetve a kerületi képviselő-testület alkothat rendeletet.

¹⁵⁹ Az 1990. évi LXV. törvény 64. § 7-8. bekezdés számozása a 2003. évi I. törvény 2. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2003. 01. 14.

¹⁶⁰ Az 1990. évi LXV. törvény 64/A. §-a a 2010. évi CLIII. törvény 4. § (7) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

¹⁶¹ Az 1990. évi LXV. törvény 64/B. §-a a 2010. évi CLIII. törvény 4. § (8) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

¹⁶⁷ Az 1990. évi LXV. törvény 64/C. § (2) bekezdése a 2010. évi CLIII. törvény 4. § (9) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

- (2) A közgyűlés feladatkörében, nem felhatalmazás alapján alkotott rendelete végrehajtása érdekében felhatalmazást adhat a kerületi képviselő-testületnek rendeletalkotásra. A kerületi képviselő-testület rendelete nem lehet ellentétes a közgyűlés rendeletével.¹⁶⁸
- (3) A főpolgármester a fővárosi közgyűlés rendelettervezeteit tájékoztatásul megküldi a kerületi polgármestereknek. A kerületi polgármester a kerületi képviselő-testület rendelettervezeteit tájékoztatásul megküldi a főpolgármesternek.
- (4) A kerületi képviselő-testület rendeletét – amennyiben azt nem az önkormányzat hivatalos lapjában hirdették ki – a kihirdetés után meg kell küldeni tájékoztatásul a főpolgármesternek. A megküldésről a polgármester gondoskodik.

A kerületi tagozódás megváltoztatása

- 66. § (1)** A főváros határán belül a kerületi tagozódás megváltoztatását bármelyik területileg közvetlenül érintett kerületi önkormányzat képviselő-testülete vagy a fővárosi önkormányzat közgyűlése kezdeményezheti az Országgyűlésnél.
- (2) A kerületi önkormányzat képviselő-testülete vagy a fővárosi önkormányzat közgyűlése az Országgyűléshez kezdeményezést csak a változásban érintett többi kerületi képviselő-testület, illetve a fővárosi közgyűlés véleményével nyújthatja be.
- (3) A kerületi tagozódás megváltoztatásának kezdeményezése esetén az érintett kerületi önkormányzat képviselő-testülete a kerületi tagozódás megváltoztatása kérdésében helyi népszavazást köteles kitűzni.
- (4) Amennyiben a kerületi tagozódás megváltoztatásának kezdeményezője a főváros közgyűlése, a helyi népszavazást a tervezett területi változással érintett kerületekben a kerületi képviselő-testület köteles kitűzni. Ebben az esetben a helyi népszavazás költségeit a fővárosi önkormányzat viseli.
- (5) Fővárosi kerület területrészének más kerülethez való csatolását az érintett kerületi önkormányzatok képviselő-testületei – a fővárosi közgyűlés állásfoglalásával – kezdeményezhetik az Országgyűlésnél.
- 66/A. § (1)** A főváros határával közvetlenül érintkező fővárosi kerület képviselő-testülete helyi népszavazással kezdeményezheti a kerületnek vagy városrészi önkormányzatának a fővárosból való kiválását és önálló önkormányzattá nyilvánítását.
- (2) A fővároshoz csatlakozni kívánó, vele határos települési önkormányzat képviselő-testülete a csatlakozás kérdésében saját településén helyi népszavazást köteles kitűzni.
- 66/B. §** Amennyiben az új kerületi tagozódás a főváros közigazgatási határát is érinti, a kezdeményezés a helyi népszavazás eredményével az Országgyűléshez csak a fővárosi közgyűlés, az érintett települési önkormányzat képviselő-testülete, valamint a változással érintett határos megye közgyűlésének véleményével nyújtható be.
- 66/C. §** A 66., 66/A. és 66/B. §-ban megjelölt kezdeményezési jogosultság a Kormányt is megilleti. Ilyen esetben a helyi népszavazást a tervezett területi változtatással közvetlenül érintett települési önkormányzat köteles kiírni. A népszavazás költségét a Kormány viseli.

66/D. § ¹⁶⁹

A fővárosi főpolgármester és a fővárosi kerület polgármestere, valamint a fővárosi főjegyző és a kerületi jegyző államigazgatási feladatainak és hatásköreinek gyakorlásáról

- 67. § (1)** A főváros sajátos helyzetére figyelemmel törvény vagy kormányrendelet egyes államigazgatási hatósági ügyeket a fővárosi kerületi polgármester helyett a főpolgármester hatáskörébe utalhat, egyes államigazgatási hatósági ügyekben a főjegyzőt első fokú hatósági jogkörrel ruházhatja fel az egész országra vagy a főváros egészére kiterjedő illetékességgel.

¹⁶⁸Az 1990. évi LXV. törvény 65/A. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXX. törvény 35. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

¹⁶⁹Az 1990. évi LXV. törvény 66/D. §-át az 1999. évi XLI. törvény 22. § 2. bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1999. 05. 08.

- (2) A fővárosi kerületi képviselő-testületek megállapodhatnak abban, hogy egyes államigazgatási hatósági ügyfajtákat több kerületre, illetőleg a főváros egészére kiterjedő társulásban látnak el.
- (3) Törvény vagy kormányrendelet felhatalmazása alapján a közgyűlés rendeletében több kerületre, illetőleg a főváros egészére kiterjedő társulás létrehozását kötelezővé teheti egyes államigazgatási hatósági ügyfajták intézésére; elrendelheti egyes hivatali szolgáltatások (pl. ügyfélszolgálati irodák, egymenetes és rövidített határidejű ügyintézés) egységes és összehangolt ellátását.

A fővárosi önkormányzatok tulajdonára vonatkozó szabályok

- 68. § (1)** Az alapfokú közszolgáltatást (alapellátást) nyújtó intézményhez tartozó – a **107. § (2) bekezdése** alapján a fővárosi önkormányzat tulajdonába került – vagyont (vagyonrészt) a fővárosi önkormányzat köteles az illetékes kerületi önkormányzat használatába átadni, kivéve, ha a kerületi önkormányzat a közszolgáltatást nem vállalhatja, vagy ha a közszolgáltatás a fővárosi közgyűlés feladat- illetve hatáskörébe tartozik.
- (2) A nem alapfokú közszolgáltatást (nem alapellátást) nyújtó intézményhez tartozó – a **107. § (2) bekezdése** alapján a fővárosi önkormányzat tulajdonába került – vagyont (vagyonrészt) a fővárosi önkormányzat köteles a kerületi önkormányzat használatába átadni, ha
- a kerületi önkormányzat a **63. § (3) bekezdése** alapján vállalja az intézményhez kapcsolódó nem alapfokú szolgáltatás ellátását;
 - az önkormányzati feladat- és hatáskör gyakorlását a fővárosi önkormányzat a kerületi önkormányzatnak a **63. § (4) bekezdése** alapján átadja,
 - az intézményben végzett közszolgáltatás a kerületi önkormányzat kötelező feladata.
- (3) A feladatot a fővárosi önkormányzat akkor köteles ismétellen ellátni, ha az átadott vagy az azt helyettesítő – az átadott vagyon eredeti rendeltetési céljának megfelelő – vagyont (vagyonrészt) a kerületi önkormányzat a fővárosi önkormányzat használatába adja.
- (4) A **107. § (2) bekezdése** alapján a kerületi önkormányzat tulajdonába került kötelező közszolgáltatás céljára szolgáló vagyont (vagyonrészt) a fővárosi önkormányzat részére használatra át kell adni, ha a tulajdonos kerületi önkormányzat a közszolgáltatást nem vállalja vagy nem vállalhatja, vagy ha a közszolgáltatás a fővárosi önkormányzat feladat- illetve hatáskörébe tartozik.
- (5) A tulajdonos kerületi önkormányzat által nem vállalt közszolgáltatás gyakorlásához szükséges vagyon (vagyonrész) esetében a **(4) bekezdésben** foglaltakat kell alkalmazni, ha a fővárosi önkormányzat a közszolgáltatást el kívánja látni.
- 68/A. § (1)** A **107. §** alapján a fővárosi önkormányzatok tulajdonában levő azt a vagyont (vagyonrészt), amely nem a fővárosi önkormányzatok törvényben meghatározott feladat- és hatáskörének gyakorlását, illetve nem a főpolgármester, a polgármester, a főjegyző, a jegyző, a képviselő-testület hivatala ügyintézője számára törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott feladat- és hatáskör gyakorlását szolgálja – ha az más szerv jogszabályban előírt feladatának ellátásához szükséges – miniszter kérelmére a feladatot ellátó szerv használatába kell átadni.
- (2) A miniszter a **107. § (2) bekezdésében** említett szervek, illetve jogutód szerveik feladatait ellátó centrális alárendeltségű államigazgatási szervek, állami intézmények működéséhez szükséges vagyon (vagyonrész) használatba adását kérheti.
- 68/B. § (1)** A 68. és **68/A. §** alapján a tulajdonos önkormányzat térítés nélkül köteles a használati jogot átadni.
- (2) A használatra való átadásról vita esetén a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve dönt.¹⁷⁰
- (3) A vagyont eredeti rendeltetési céljára kell használatba átadni.
- (4) A vagyon eredeti rendeltetési céljának azt a közszolgáltatást kell tekinteni, amelynek ellátásához 1991. július 10-én a vagyon feltételül szolgált.

¹⁷⁰Az 1990. évi LXV. törvény 68/B. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 38. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

68/C. § (1) A fővárosi és a fővárosi kerületi önkormányzatokról szóló 1991. évi XXIV. törvény alapján használati jogot szerző önkormányzat a használatba átadott vagyon eredeti rendeltetését a tulajdonos önkormányzat hozzájárulásával változtathatja meg. A hozzájárulás nem tagadható meg, ha a használó önkormányzat a vagyon eredeti rendeltetési céljának megfelelő közszolgáltatást biztosítja.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezéseit értelemszerűen alkalmazni kell, ha a vagyont (vagyonrészt) törvény alapján a **68/A. § (2) bekezdésében** említett szerv használja.

68/D. § A fővárosban a helyi közutak és műtárgyaik, a terek, a parkok, és a **9. § (5) bekezdés** szerinti gazdasági társaságban a helyi önkormányzat tulajdoni részesedésének tulajdonjogát a fővárosi és a kerületi önkormányzatok egymásra átruházhatják.¹⁷¹

VIII. Fejezet A MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT

A megyei önkormányzat feladata és hatásköre

69. § (1) A megyei önkormányzat, területi önkormányzat, köteles ellátni azokat a törvényben előírt feladatokat, amelyek megoldására települési önkormányzat nem kötelezhető. Törvény a megyei önkormányzat kötelező feladatává teheti az olyan körzeti jellegű közszolgáltatás biztosítását, amely a megye egész területére vagy nagy részére kiterjed. Törvény kötelező megyei feladatként írhatja elő az olyan körzeti jellegű közszolgáltatás megszervezését, ahol a szolgáltatást igénybe vevők többsége nem a szolgáltatást nyújtó intézmény székhelye szerinti települési önkormányzat területén lakik.¹⁷²

(2) A körzeti jellegű közszolgáltatást biztosító megyei intézmény székhelye szerinti település önkormányzata – a megyei önkormányzat egyetértésével – az intézmény fenntartását, fejlesztését és irányítását a megyei önkormányzattól átvállalhatja.¹⁷³

(3) A megyei önkormányzat a körzeti közszolgáltatást biztosító megyei intézmény székhelye szerinti települési önkormányzat kérésére az intézmény fenntartását, fejlesztését és irányítását a települési önkormányzatnak – legalább hároméves időtartamra – átadja, ha a megelőző négy év átlagában a településen lakóhellyel rendelkező lakosok közül került ki az intézményi szolgáltatást igénybe vevők többsége.

(4) A közszolgáltatási feladatot ellátó intézmény átadását, átvételét megállapodásba kell foglalni.

(5) A törvényben kötelező megyei feladatként előírt közszolgáltatások körében a települési önkormányzat – saját maga vagy társulásával közösen – önként vállalt önkormányzati feladatként új körzeti intézményt hozhat létre, új körzeti szolgáltatást szervezhet meg.

(6) A **(2)-(3) bekezdésben** szabályozott esetekben a települési önkormányzat – az átvett vagy átvállalt feladatokkal arányos – bevételi támogatásban részesül. A székhelytelepülés megyei önkormányzattól, illetve az állami költségvetésből átengedett bevételi támogatáson túl nem igényelhet más kiegészítő állami vagy megyei támogatást, és nem utasíthatja el az általa működtetett közszolgáltatás iránt nem helyben jelentkező igények kielégítését.

70. § (1) A megyei önkormányzat kötelező feladatként gondoskodik különösen¹⁷⁴

a) a középiskolai, szakiskolai és kollégiumi ellátásról, amennyiben azt a külön törvény szerint ellátást biztosító települési önkormányzat nem vállalja; a természet és a társadalom megyében levő muzeális emlékeinek, valamint a történeti iratoknak a gyűjtéséről, őrzéséről, tudományos feldolgozásáról; továbbá a megyei könyvtári szolgáltatásokról, a pedagógiai és közművelődési szakmai tanácsadásról és szolgáltatásokról; a megyei testnevelési-, sportszervezési, valamint a gyermek- és ifjúsági jogok érvényesítésével kapcsolatos feladatokról;

¹⁷¹ Az 1990. évi LXV. törvény 68/D. §-a a 2010. évi XLVI. törvény 6. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2010.06.05.

¹⁷² A 69. § (1) bekezdésének első mondata az 1994. évi LXIII. törvény 39. §-a (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

¹⁷³ A 69. § (2)-(4) bekezdését az 1994. évi LXIII. törvény 39. §-ának (2) bekezdése állapította meg, amely egyidejűleg a korábbi (3)-(4) bekezdés számozását (5)-(6) bekezdésre változtatta. Hatályos: 1996. 01. 01.

¹⁷⁴ A 70. § az 1994. évi LXIII. törvény 40. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

- b) az egészségügyi intézményekben tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek oktatásáról, a többi tanulóval együtt nem foglalkoztatható fogyatékos gyermekek oktatásáról, neveléséről, gondozásáról; az alapellátást meghaladó egészségügyi szakellátásról, amennyiben azt a külön törvény szerint ellátásra kötelezett települési önkormányzat nem vállalja, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi szakellátásról; a szakosított szociális szolgáltatások területi összehangolásáról; továbbá gondoskodik egyes, szakosított ellátás körébe tartozó feladatokról;
- c) az épített és természeti környezet védelmével, a térségi területrendezéssel kapcsolatos feladatok összehangolásáról, a megyei idegenforgalmi értékek feltárásáról, a megyei idegenforgalmi célkitűzések meghatározásáról, a teljesítésükben részt vevők tevékenységének összehangolásáról; továbbá közreműködik a térségi foglalkoztatási feladatok és a szakképzés összehangolásában, valamint részt vesz a területi információs rendszer kialakításában.
- (2) Ha az **(1) bekezdés a)-b) pontjában** meghatározott feladatot ellátó megyei intézmény a települési önkormányzat kötelező feladat- és hatáskörébe tartozó, vagy általa önként vállalt közszolgáltatást is biztosít, az intézmény székhelye szerinti települési önkormányzat kezdeményezésére, a megyei önkormányzat az intézmény közös fenntartására, fejlesztésére és irányítására megállapodást köt, vagy társulást hozhat létre.
- (3) A területfejlesztési feladatok, illetőleg a kormányzati területi fejlesztési programok összehangolását – a külön törvényben megállapított feladatkörben és szervezetben – a területfejlesztési tanács végzi.^{176 177}
- (4) A megyei önkormányzat a törvényi kötelezettségeinek teljesítésén túl szabadon vállalhat olyan közfeladatokat, amelyeket törvény nem utalt más szerv kizárólagos feladat- és hatáskörébe, illetve amelynek gyakorlása nem sérti a megyében levő községek és városok érdekeit.
- (5) A megyei önkormányzat biztosítja a nemzeti és etnikai kisebbségek jogainak érvényesítését.¹⁷⁸
- 71. § (1)** A megyei önkormányzat a saját terve és költségvetése alapján bevételeivel szabadon gazdálkodik, rendelkezik a törvényben meghatározott megyei önkormányzati tulajdonnal és vállalkozási tevékenységet folytathat. Feladatainak eredményesebb ellátása érdekében szabadon társulhat más megye és bármely település önkormányzatával.
- (2) A megyei önkormányzat közgyűlése saját feladatkörében rendeletet alkothat, a döntési hatáskörébe tartozó ügyekben megyei népszavazást rendelhet el.¹⁷⁹

A megyei önkormányzat szervezete

- 72. §** A megyei önkormányzat jogi személy. Feladatait és hatáskörét a közgyűlés látja el. A megyei önkormányzatot a közgyűlés elnöke képviseli.¹⁸⁰
- 73. §** A megyei közgyűlés elnökét a megyei közgyűlés – saját tagjai sorából – titkos szavazással választja a megbízásának időtartamára.¹⁸¹
- 74. § (1)** A megyei közgyűlés tisztségviselői: az elnök, egy vagy több alelnök. A megyei közgyűlés a megyei közgyűlés elnökének javaslatára a titkos szavazással, minősített többséggel egy vagy több alelnököt választhat. A megyei közgyűlés legalább egy alelnököt saját tagjai közül választ meg. A megyei közgyűlés alelnökének megbízatása megszűnik, ha a megyei közgyűlés az elnök javaslatára, titkos szavazással, minősített többséggel megbízását visszavonja. Azon megyei közgyűlési alelnök, akit nem a megyei közgyűlés tagjai közül választottak, nem tagja a megyei közgyűlésnek, a megyei közgyűlés elnökét, mint a testület elnökét nem helyettesítheti,

¹⁷⁶Az 1990. évi LXV. törvény 70. § 3. bekezdése a 2006. évi CIX. törvény 8. § a) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

¹⁷⁷A Magyar Közlöny 1994. évi 111. számában megjelent helyesbítésnek megfelelő szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

¹⁷⁸Az 1990. évi LXV. törvény 70. § 5. bekezdését a 2005. évi CXIV. törvény 67. § 6. bekezdése iktatta be. Hatályos: 2005. 11. 25.

¹⁷⁹A 71. § (2) bekezdése az 1994. évi LXIII. törvény 41. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

¹⁸⁰A 72. § második mondata az 1994. évi LXIII. törvény 42. §-ával módosította, egyidejűleg a 72. § (1) bekezdés jelölését 72. §-ra változtatta. A 72. § (2) bekezdését az 1994. évi LXIII. törvény 62. §-ának (2) bekezdése hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1996. 01. 01.

¹⁸¹A 73. § az 1994. évi LXIII. törvény 43. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

a megyei közgyűlés ülésein tanácskozási joggal vesz részt. A nem megyei közgyűlés tagjai közül választott alelnökjogállására egyebekben a megyei közgyűlés tagjai közül választott alelnökre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.¹⁸⁴

- (2) A megyei közgyűlés köteles megalakítani a pénzügyi bizottságát. Emellett a megyei közgyűlés meghatározott feladatainak eredményesebb ellátása érdekében – a tanácsnoknak választott megyei képviselők és más megyei képviselők tagsági többségét biztosítva – szabadon alakíthat bizottságokat. A megyei közgyűlés a bizottság további tagjait a szolgáltatást nyújtók és igénybe vevők, valamint a szolgáltatásban más módon érdekelt képviselőiből választja meg. A bizottság elnöke megyei tanácsnok.¹⁸⁵
- (3) Ha a megyében területi kisebbségi önkormányzat alakul, a megyei közgyűlés köteles megalakítani kisebbségi ügyekkel foglalkozó bizottságát, amelynek munkájában a megyei kisebbségi önkormányzat elnöke állandó tanácskozási joggal vesz részt.¹⁸⁶

75. § (1) A megyei testületek és tisztségviselők munkáját megyei önkormányzati hivatal segíti, melynek feladata a döntések szakmai előkészítése, valamint a döntések végrehajtásának szervezése és ellenőrzése.¹⁸⁷

(2) A hivatal vezetőjét: a megyei főjegyzőt a megyei közgyűlés nevezi ki határozatlan időre. A megyei közgyűlés – a **36. § (1) bekezdésében** foglalt szabályok szerint – több aljegyzőt is kinevezhet.¹⁸⁹

(3) A megyei közgyűlés meghatározza a hivatal belső szervezetét és működésének szabályait, biztosítja a hivatal működésének dologi feltételeit.

76. § A megyei önkormányzat szervezetére és működésére a **69-75. §-ban** nem szabályozott kérdésekben a települési önkormányzatokra előírtakat megfelelően alkalmazni kell.¹⁹⁰

IX. Fejezet AZ ÖNKORMÁNYZATOK GAZDASÁGI ALAPJAI

77. § (1) Az önkormányzat közszolgáltatásokat nyújt. Saját tulajdonnal rendelkezik és költségvetési bevételeivel, kiadásaival önállóan gazdálkodik.

(2) Az önkormányzatok költségvetése az államháztartás része, ahhoz teljes pénzforgalmával kapcsolódik. Az önkormányzati költségvetés az állami költségvetéstől elkülönül, ahhoz az állami támogatásokkal és más költségvetési kapcsolatokkal kötődik.

Az önkormányzat vagyona

78. § (1) A helyi önkormányzat vagyona a tulajdonából és a helyi önkormányzatot megillető vagyoni értékű jogokból áll, amelyek az önkormányzati célok megvalósítását szolgálják.

(2) Az önkormányzati vagyon külön része a törzsvagyon, amelyet a többi vagyontárgytól elkülönítve kell nyilvántartani. Az éves zárszámadáshoz a vagyonállapotról – külön jogszabályban meghatározott – vagyonkimutatást kell készíteni.¹⁹¹

¹⁸⁴ Az 1990. évi LXV. törvény 74. § (1) bekezdése a 2010. évi CLXIV. törvény 5. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2010.12.24.

¹⁸⁵ A 74. § (2) bekezdésének első mondata az 1994. évi LXIII. törvény 44. §-ának (2) bekezdésével módosított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

¹⁸⁶ Az 1990. évi LXV. törvény 74. § 3. bekezdését a 2005. évi CXIV. törvény 67. § 7. bekezdése iktatta be. Hatályos: 2005. 11. 25.

¹⁸⁷ A 75. § (1) bekezdésének második mondatát az 1994. évi LXIII. törvény 62. §-a (2) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1996. 01. 01.

¹⁸⁹ Az 1990. évi LXV. törvény 75. § (2) bekezdése a 2010. évi CLXIV. törvény 6. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2010.12.24.

¹⁹⁰ A 76. § az 1994. évi LXIII. törvény 45. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

¹⁹¹ Az 1990. évi LXV. törvény 78. § 2. bekezdése a 2003. évi I. törvény 4. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2003. 01. 14.

- 79. § (1)** Törzsvagyonnak az az önkormányzati tulajdon nyilvánítható, amely közvetlenül kötelező önkormányzati feladat- és hatáskör ellátását vagy a közhatalom gyakorlását szolgálja.¹⁹²
- (2)** A törzsvagyon körébe tartozó tulajdon vagy forgalomképtelen, vagy korlátozottan forgalomképes:
- a)** forgalomképtelen a helyi közutak és műtárgyaik, a terek, a parkok, a helyi önkormányzat kizárólagos tulajdonában álló **9. § (5)** bekezdés szerinti gazdasági társaságban fennálló részesedés – a **68/D. §**-ban foglalt kivétellel – és minden más ingatlan és ingó dolog, amelyet törvény vagy a helyi önkormányzat forgalomképtelennek nyilvánít. A helyi önkormányzat tulajdonában álló forgalomképtelen törzsvagyon birtokát, használatát, hasznai szedésének jogát a helyi önkormányzat – törvényben szabályozott módon – másnak átengedheti;¹⁹⁴
 - b)** korlátozottan forgalomképesek a közművek, intézmények és középületek, továbbá a helyi önkormányzat által meghatározott ingatlanok és ingók. A törzsvagyon korlátozottan forgalomképes tárgyairól törvény vagy a helyi önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint lehet rendelkezni.¹⁹⁵
- 80. § (1)** A helyi önkormányzatot – e törvényben meghatározott eltérésekkel – megilletik mindazok a jogok és terhelik mindazok a kötelezettségek, amelyek a tulajdonost megilletik, illetőleg terhelik. A tulajdonost megillető jogok gyakorlásáról a képviselő-testület rendelkezik.
- (2)** A helyi önkormányzat meghatározott vagyontárgy vagy vagyonrész elidegenítését, megterhelését, vállalkozásba való bevitelét, illetőleg más célú hasznosítását önkormányzati rendeletben helyi népszavazáshoz kötheti.
- (3)** A helyi önkormányzat vállalkozása a kötelező feladatainak ellátását nem veszélyeztetheti. Az önkormányzat olyan vállalkozásban vehet részt, amelyben felelőssége nem haladja meg vagyoni hozzájárulásának mértékét.
- (4)** Az önkormányzat többségi befolyása alatt álló gazdálkodó szervezetek alapításakor rendezendő feladatokra, a működés során az alapító (tag, részvényes), a gazdálkodó szervezet legfőbb szerve, vezető tisztségviselői, felügyelő bizottsága feladataira, jogosultságaira és kötelezettségeire – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – az államháztartásról szóló törvényben foglalt rendelkezéseket is alkalmazni kell.¹⁹⁹
- (5)** Amennyiben törvény másképp nem rendelkezik, a helyi önkormányzat társulásba bevitt vagyonát a társuló helyi önkormányzat vagyonaként kell nyilvántartani, a vagyonszaporulat a társult helyi önkormányzatok közös vagyona, és arra a Polgári Törvénykönyv közös tulajdonra vonatkozó szabályait kell alkalmazni.²⁰⁰
- 80/A. § (1)** A képviselő-testület a helyi önkormányzat tulajdonában lévő korlátozottan forgalomképes és forgalomképes vagyonának rendeletében meghatározott körére az önkormányzati közfeladat átadásához kapcsolódva vagyonkezelői jogot létesíthet. Vagyonkezelői jog nem létesíthető önkormányzati lakóépületre és vegyes rendeltetésű épületre, illetve társasházban lévő önkormányzati lakásra és nem lakás céljára szolgáló helyiségre.²⁰¹
- (2)** A képviselő-testület a vagyonkezelői jogot vagyonkezelési szerződéssel ruházhatja át jogi személyre, illetőleg jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetre (a továbbiakban együtt: vagyonkezelő). A képviselő-testület hatásköréből nem ruházható át a vagyonkezelési szerződés megkötéséről, tartalmának meghatározásáról hozandó döntés.
- (3)** A vagyonkezelői jog átadása nem érinti az önkormányzati közfeladatok ellátásának kötelezettségét. A vagyonkezelői jog átadása az önkormányzati feladatellátás feltételeinek hatékony biztosítása, a vagyon állagának és értékének megőrzése, védelme, továbbá értékének növelése érdekében történhet.
- (4)** A vagyonkezelői jogot az önkormányzati közfeladat átadásához kapcsolódva a közfeladatot szabályozó külön törvényben meghatározott feltételek és eljárási rend, pályázati rend szerint, ilyen hiányában – az (5) bekezdés

¹⁹²A 79. § (1) bekezdését az 1994. évi LXIII. törvény 46. §-ának (1) bekezdése iktatta a szövegbe, s a paragrafus eredeti számozását a bekezdés (2) bekezdésre változtatta. Hatályos: 1996. 01. 01.

¹⁹⁴Az 1990. évi LXV. törvény 79. § (2) bekezdés a) pontja a 2010. évi XLVI. törvény 7. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2010.06.05.

¹⁹⁵Lásd az 1991. évi XXXIII. törvényt. Hatályos: 1996. 01. 01.

¹⁹⁹Az 1990. évi LXV. törvény 80. § (4) bekezdése a 2010. évi XC. törvény 154. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2010.08.15.

²⁰⁰Az 1990. évi LXV. törvény 80. § 4. bekezdése az 1997. évi CXXXIV. törvény 7. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1998. 01. 14.

²⁰¹Az 1990. évi LXV. törvény 80/A-80/B. §-át a 2005. évi XCII. törvény 1. §-a iktatta be. Hatályos: 2007. 01. 01.

szerinti kijelölés esetét kivéve – az államháztartásról szóló törvényben (a továbbiakban: Áht.) szabályozott nyilvános pályázat útján ellenérték fejében lehet megszerezni, és gyakorolni. A pályázat kiírása előtt az önkormányzat köteles vagyonértékelést végeztetni. A vagyonkezelői jogot valós értéken – a közfeladat ellátásának garanciáit is figyelembe véve – a legelőnyösebb ajánlattevő részére lehet átruházni.

(5) Az önkormányzat korlátozottan forgalomképes és forgalomképes vagyonának vagyonkezelői jogát kijelöléssel szerezheti meg az önkormányzati közfeladatot átvállaló

a) más helyi önkormányzat, a helyi önkormányzatok társulása,

b) az önkormányzat vagy több önkormányzat, illetve kisebbségi önkormányzat többségi tulajdonában lévő gazdasági társaság és közhasznú társaság, illetőleg állam és önkormányzat közös alapításában működő gazdasági társaság vagy az állam többségi részesedésével létrehozott gazdasági társaság, közhasznú társaság, ha ezek a szervezetek a közfeladat ellátását az önkormányzat számára nem üzletszerű vállalkozási tevékenységként végzik, azzal a feltétellel, hogy az állami vagy az önkormányzati többségi tulajdon a vagyonkezelési szerződés megszűnéséig fennáll.

(6) A vagyonkezelői jog kijelöléssel kizárólag ingyenesen szerezhető meg.

(7) Az önkormányzati tulajdonban lévő védett természeti területek és értékek, az erdők, véderdők, a műemlék-ingatlanok, védetté nyilvánított kulturális javak, valamint történeti (régészeti) emlékek tekintetében az illetékes miniszter, a védművek és védelmi létesítmények esetében az illetékes szerv hozzájárulása szükséges a vagyonkezelői jog átruházásához.

(8) A vagyonkezelőt – ha jogszabály másként nem rendelkezik – megilletik a tulajdonos jogai, és terhelik a tulajdonos kötelezettségei – ideértve a számvitelről szóló törvény szerinti könyvvezetési és beszámolóképzési kötelezettséget is – azzal, hogy a vagyont nem idegenítheti el, továbbá nem terhelheti meg, és a vagyonkezelői jogot harmadik személyre nem ruházhatja át.

80/B. § A vagyonkezelői jog megszerzésére, megszűnésére, a vagyonkezelői szerződés tartalmára, a vagyonkezelő jogaira és kötelezettségeire, a vagyonkezelő feletti tulajdonosi ellenőrzésre az e törvényben és az Áht.-ban foglaltakat kell alkalmazni. E törvényekben nem szabályozott egyéb kérdésekben a Ptk. szabályait kell alkalmazni. A vagyonkezelői jog megszerzésének, gyakorlásának és a vagyonkezelés ellenőrzésének részletes szabályait a helyi önkormányzat rendeletében szabályozza.

Az önkormányzat bevételei

81. § (1) Az önkormányzat a helyi lakosság szükségleteiből és a jogszabályokból adódó feladatait saját költségvetési szerv útján, más gazdálkodó szervezet támogatásával, szolgáltatások vásárlásával, illetve egyéb módon látja el. Az önkormányzat feladataihoz igazodóan választja meg a gazdálkodás formáit és a pénzügyi előírások keretei között önállóan alakítja ki az érdekeltései szabályokat.

(2) Az önkormányzat a feladatai ellátásának feltételeit saját bevételekből, átengedett központi adókból, más gazdálkodó szervektől átvett bevételekből, központi költségvetési normatív hozzájárulásokból, valamint támogatásokból teremti meg.

82. § (1) Saját bevételek:

a) törvényben rögzített módon a települési önkormányzatok által megállapított és kivetett helyi adók;

b) saját tevékenységből, vállalkozásból és az önkormányzati vagyon hozadékaiból származó nyereség, osztalék kamat és bérleti díj;

c) illetékek a külön törvényben meghatározottak szerint;²⁰²

d) átvett pénzeszközök;

e) az önkormányzat területén kiszabott és onnan befolyt környezetvédelmi és műemlékvédelmi bírság külön jogszabályban megállapított hányada;

²⁰²Lásd az 1990. évi XCIII. törvényt. Hatályos: 1996. 01. 01.

f) az önkormányzatot megillető vadászati jog haszonbérbe adásából származó bevétel;²⁰⁴

g) a helyi önkormányzat egyéb bevételei.

(2) Saját bevételnek minősül a tanácsok által alapított és a tanácsok felügyelete alatt állt, nem közüzemi vállalatoknak az Állami Vagyongyűnökség által történt értékesítéséből származó összeg külön törvényben meghatározott része.

83. § Az Országgyűlés által külön törvényben átengedett központi adók:

a) a magánszemélyek jövedelemadójának meghatározott része,

b) az egyéb megosztott adók.

84. § (1) Az Országgyűlés normatív költségvetési hozzájárulást állapít meg a települések lakosságszámával, egyes korcsoportokkal, intézményi ellátottakkal arányosan és egyéb mutatók alapján.

(2) A központi költségvetésben meghatározott összeg felhasználásra vonatkozó kötöttség nélkül – az önkormányzatnál felmerülő személyi jellegű juttatásokat és egyéb kifizetéseket terhelő levonások, járulékok teljesítését és elszámolását követően -, közvetlenül megilleti a helyi önkormányzatokat, illetőleg a törvény által meghatározott körben a feladatot ellátó önkormányzatot.²⁰⁵

85. § (1) Az Országgyűlés meghatározhatja a társadalmilag kiemelt célokat. A célonkénti támogatások mértékét és feltételeit törvény tartalmazza.²⁰⁷

(2) A helyi önkormányzatok egyedileg és közösen is igényelhetnek céltámogatást. A feltételeknek megfelelő önkormányzat a céltámogatásra jogosult.

(3) A céltámogatás kizárólag az adott célra használható fel.

86. § (1) Az Országgyűlés egyes nagy költségigényű beruházási feladatok megvalósítására meghatározott helyi önkormányzatoknak címzett támogatást nyújthat.²⁰⁸

(2) A címzett támogatás kizárólag a meghatározott célra fordítható.

87. § (1) Önállósága és működőképessége védelme érdekében kiegészítő állami támogatás illeti meg az önhibáján kívül hátrányos helyzetben levő települési önkormányzatot. A támogatás feltételéről és mértékéről az Országgyűlés az állami költségvetési törvényben dönt.²⁰⁹

(2) Új önkormányzati feladat megállapítása esetén az Országgyűlés egyidejűleg biztosítja az ellátáshoz szükséges pénzügyi fedezetet.

(3) A 84. §-ban megjelölt állami támogatások összege a költségvetési év során nem mérsékelhető.

Az önkormányzat gazdálkodása

88. § (1) A helyi önkormányzat:²¹³

a) közalapítványt hozhat létre, és közérdekű kötelezettségvállalást tehet; az általa alapított közalapítvány alapítói jogainak gyakorlását csak a 9. § (3) bekezdésében meghatározott személyre, szervezetre, testületre ruházhatja át;

b) hitelt vehet fel és kötvényt bocsáthat ki; ennek fedezetéül az önkormányzati törzsvagyron és – a likvid hitel kivételével – a normatív állami hozzájárulás, az állami támogatás, a személyi jövedelemadó, valamint az államháztartáson belülről működési célra átvett bevételei nem használhatók fel;

²⁰⁴ Az 1990. évi LXV. törvény 82. § 1. bekezdés f) pontja az 1996. évi LV. törvény 96. § 2. bekezdés c) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1997. 03. 01.

²⁰⁵ A 84. § (2) bekezdése az 1995. évi CXXI. törvény 77. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

²⁰⁷ Az 1990. évi LXV. törvény 85. § (1) bekezdése a 2010. évi CLIII. törvény 4. § (10) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

²⁰⁸ A 86. § (1) bekezdése az 1994. évi LXIII. törvény 47. §-ával módosított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

²⁰⁹ A Magyar Közlöny 1990. évi 87. és 100. számában megjelent helyesbítésnek megfelelő szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

²¹³ Az 1990. évi LXV. törvény 88. §-a a 2005. évi XCII. törvény 2. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2005. 08. 31.

- c) dönt a célhoz nem kötött forrásai betétként történő elhelyezéséről, az állami hozzájárulás kivételével;
- d) dönt egyéb banki szolgáltatások igénybevételéről.
- (2) A helyi önkormányzat adósságot keletkeztető éves kötelezettségvállalásának (hitelfelvételének és járulékainak, valamint kötvénykibocsátásának, garancia- és kezességvállalásának, lízingjének) felső határa a korrigált saját bevétel.
- (3) E § alkalmazásában
- a) korrigált saját bevétel: a rövid lejáratú kötelezettségek (tőke- és kamattörlesztés, lízingdíj) adott évre eső részével csökkentett saját bevétel éves előirányzatának 70%-a, és a megszűnt víziközmű-társulattól átvett, még meg nem fizetett érdekeltségi hozzájárulások beszedéséből származó bevétel,
- b) *saját bevétel*: a helyi adók, a helyi önkormányzat illetékbevétele, a települési önkormányzat által beszedett gépjárműadó, a kamatbevétel, a külön törvények szerint az önkormányzatot megillető bírság, az osztalékbevétel, azon önkormányzati vagyon bérbeadásából, haszonbérbeadásából, üzemeltetéséből, koncessziós díjából származó bevétel, amely ugyanazon vagyontárgyra vonatkozó felhalmozási, felújítási célú felhasználására az önkormányzat kötelezettséget vállalt, valamint az önkormányzat egyéb sajátos bevételei,²¹⁵
- c) rövid lejáratú kötelezettség: az egy évet meg nem haladó lejáratra kapott kölcsön, hitel és kamata (ide nem értve a likvid hitelt és kamatát), továbbá a több év alatt törlesztendő kötelezettség adott évben esedékes összege (a hosszú lejáratú hitel, kölcsön adott évre jutó törlesztő részlete és járulékai; a kötvénykibocsátás utáni tőketörlesztés és kamat; a lízingdíj; garancia és kezességvállalásból eredő éves kötelezettség; valamint a több éven keresztül fizetési kötelezettségként jelentkező váltótartozások és a szállítókkal szembeni tartozás több év alatt részletekben fizetendő összegének adott évre jutó törlesztő részlete), ide nem értve a kormány kezességvállalásával biztosított kötelezettségeket és az európai uniós fejlesztési támogatások megelőlegezését szolgáló hiteleket,
- d) likvid hitel: az éven belül felvett és visszafizetett, a közszolgáltatási és államigazgatási feladatok folyamatos működtetéséhez felvett hitel.
- (4) A likvid hitel nem esik az e §-ban foglaltak szerinti korlátozás alá.
- 89. § (1)** A helyi önkormányzat az intézményét támogatásban részesíti. Nem vonhatja el és a támogatásba nem számíthatja be az intézménynek a kötelező térítési díjon kívüli bevételeit.
- (2) Az intézmény a támogatást és saját bevételeit önállóan használja fel, a használatában levő ingatlanokat és ingókat – az alapfeladata sérelme nélkül – bevételei növelésére fordíthatja.
- (3) A helyi önkormányzat a más által fenntartott intézmények működéséhez támogatást nyújthat.
- 90. § (1)** A helyi önkormányzat gazdálkodásának biztonságáért a képviselő-testület, a gazdálkodás szabályszerűségéért a polgármester felelős.
- (2) A veszteséges gazdálkodás következményei az önkormányzatot terhelik, kötelezettségeiért az állami költségvetés nem tartozik felelősséggel.
- (3) A helyi önkormányzat adósságrendezési eljárásáról külön törvény rendelkezik.²¹⁶
- (4) A fizetőképesség helyreállítása érdekében az önkormányzat köteles felfüggeszteni – a hatósági és az alapvető lakossági szolgáltatások kivételével – a feladatok finanszírozását.

Tervezés, számvitel, információ

- 91. § (1)** Az önkormányzat meghatározza gazdasági programját és költségvetését.
- (2) A költségvetés összeállításának részletes szabályait az államháztartásról szóló törvény, a finanszírozás rendjét és az állami hozzájárulás mértékét az állami költségvetési törvény határozza meg.²¹⁷

²¹⁵Az 1990. évi LXV. törvény 88. § 3. bekezdés b) pontja a 2005. évi CLIII. törvény 85. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 01. 01.

²¹⁶Az 1990. évi LXV. törvény 90. § 3. bekezdése az 1996. évi XXV. törvény 40. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1996. 06. 11.

²¹⁷Lásd az 1992. évi XXXVIII. törvény 62- 83. §-át. Hatályos: 1996. 01. 01.

- (3) Az állami költségvetési tervezés önkormányzatokat érintő feladatait az államháztartásért felelős miniszter és a helyi önkormányzatokért felelős miniszter végzi.²¹⁸
- (4) Az országgyűlési költségvetési döntéseket az önkormányzati érdekszövetségekkel lefolytatott egyeztetés után, a véleményük figyelembevételével kell meghozni.
- (5) Az önkormányzat a költségvetési, a költségvetés teljesítési és szakmai tevékenységének bemutatására, értékelésére vonatkozó adatainak külön jogszabályban meghatározott körét legalább évente a helyben szokásos módon közzéteszi.²¹⁹
- (6) A gazdasági program a képviselő-testület megbízatásának időtartamára, vagy azt meghaladó időszakra szól. A gazdasági program az önkormányzat(ok) részére helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével – a kistérségi területfejlesztési koncepcióhoz illeszkedve – az önkormányzat(ok) által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják. A gazdasági program tartalmazza különösen: a fejlesztési elképzeléseket, a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítését, a településfejlesztési politika, az adó politika célkitűzéseit, az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldásokat, továbbá városok esetében a befektetéstámogatási politika, városüzemeltetési politika célkitűzéseit.
- (7) A gazdasági programot a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el, ha az egy választási ciklus idejére szól. Ha a meglévő gazdasági program az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.

Ellenőrzés

- 92. § (1)** A helyi önkormányzat gazdálkodását (ideértve az Európai Unió által nyújtott és egyéb nemzetközi támogatások, valamint az ehhez kapcsolódó költségvetési támogatások felhasználását is) az Állami Számvevőszék ellenőrzi.²²¹
- (2) A helyi önkormányzatnak nyújtott európai uniós és az ahhoz kapcsolódó költségvetési támogatások felhasználását az Európai Számvevőszék és az Európai Bizottság illetékes szervezetei, a kormány által kijelölt szerv, a fejezetek ellenőrzési szervezetei, a kincstár, illetve az európai uniós támogatások irányító hatóságai és a kifizető hatóság képviselői is ellenőrizhetik.²²²
- (3) A helyi önkormányzat belső pénzügyi ellenőrzését a külön jogszabályok szerinti folyamatba épített, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzés (pénzügyi irányítás és ellenőrzés) és belső ellenőrzés útján biztosítja.
- (4) A jegyző köteles olyan pénzügyi irányítási és ellenőrzési rendszert működtetni, mely biztosítja a helyi önkormányzat rendelkezésére álló források szabályszerű, szabályozott, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását.
- (5) A jegyző köteles gondoskodni a belső ellenőrzés működtetéséről az államháztartásért felelős miniszter által közzétett módszertani útmutatók és a nemzetközi belső ellenőrzési standardok figyelembevételével. A helyi önkormányzat belső ellenőrzése keretében gondoskodni kell a felügyelt költségvetési szervek ellenőrzéséről is.²²³
- (6) A helyi önkormányzatra vonatkozó éves belső ellenőrzési tervet a képviselő-testület az előző év november 15-éig hagyja jóvá.

²¹⁸ Az 1990. évi LXV. törvény 91. § 3. bekezdése a 2006. évi CIX. törvény 167. § 5. bekezdés k) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

²¹⁹ Az 1990. évi LXV. törvény 91. § 5-7. bekezdéseit a 2005. évi XCII. törvény 3. §-a iktatta be. Hatályos: 2005. 08. 31.

²²¹ Az 1990. évi LXV. törvény 92. § 1- 12. bekezdése a 2005. évi XCII. törvény 4. §-ának megfelelően módosított szöveg A § 7. bekezdése 2007. január 1-jén lép hatályba. Hatályos: 2005. 08. 31.

²²² Az 1990. évi LXV. törvény 92. § 2. bekezdése a 2006. évi CIX. törvény 125. § 1. bekezdés e) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

²²³ Az 1990. évi LXV. törvény 92. § 5. bekezdése a 2006. évi CIX. törvény 167. § 5. bekezdés k) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

- (7) A fővárosi és a fővárosi kerületi önkormányzatnál, a megyei önkormányzatnál, a megyei jogú városi önkormányzatnál kötelező belső ellenőrzési egység létrehozása, kivéve, ha társulás keretében látja el a belső ellenőrzést.²²⁴
- (8) A (7) bekezdés hatálya alá nem tartozó helyi önkormányzatnál a képviselő-testület döntése alapján a belső ellenőrzést elláthatja
- a képviselő-testület hivatala,
 - az önkormányzattal szerződéses jogviszonyban álló személy vagy szervezet,
 - a helyi önkormányzatok társulása.
- (9) A belső ellenőrzést végző személy vagy szervezet a jogszabályoknak és belső szabályzatoknak való megfelelést, valamint gazdaságosságot, hatékonyságot és eredményességet vizsgálva megállapításokat és ajánlásokat fogalmaz meg a jegyző és a polgármester részére, melyeket a polgármester indokolt esetben a képviselő-testület soron következő ülésére terjeszt elő.
- (10) A polgármester a tárgyévre vonatkozó – külön jogszabályban meghatározott – éves ellenőrzési jelentést, valamint az önkormányzat felügyelete alá tartozó költségvetési szervek éves ellenőrzési jelentései alapján készített éves összefoglaló ellenőrzési jelentést – a tárgyévet követően, a zárszámadási rendelettervezettel egyidejűleg – a képviselő-testület elé terjeszti.
- (11) A helyi önkormányzat belső ellenőrzését ellátó személy vagy szervezet
- ellenőrzést végez a képviselő-testület hivatalánál és az önkormányzat működésével kapcsolatos feladatokra vonatkozóan,
 - ellenőrzést végezhet a helyi önkormányzat felügyelete alá tartozó költségvetési szerveknél, a helyi önkormányzat többségi irányítást biztosító befolyása alatt működő gazdasági társaságoknál, közhasznú társaságoknál, a vagyonkezelőknél, valamint a helyi önkormányzat költségvetéséből céljelleggel juttatott támogatások felhasználásával kapcsolatosan a kedvezményezett szervezeteknél is.
- (12) A helyi önkormányzat és költségvetési szervei belső ellenőrzésére vonatkozó részletes szabályokat külön jogszabály tartalmazza.
- (13) A pénzügyi bizottság – egyebek között – az önkormányzatnál és intézményeinél:²²⁵
- véleményezi az éves költségvetési javaslatot és a végrehajtásáról szóló féléves, éves beszámoló tervezeteit;
 - figyelemmel kíséri a költségvetési bevételek alakulását, különös tekintettel a saját bevételekre, a vagyonváltozás (vagyonnövekedés, -csökkenés) alakulását, értékeli az azt előidéző okokat;
 - vizsgálja a hitelfelvétel indokait és gazdasági megalapozottságát, ellenőrizheti a pénzkezelési szabályzat megtartását, a bizonylati rend és a bizonylati fegyelem érvényesítését.
- (14) A pénzügyi bizottság vizsgálati megállapításait a képviselő-testülettel haladéktalanul közli. Ha a képviselő-testület a vizsgálati megállapításokkal nem ért egyet, a vizsgálati jegyzőkönyvet az észrevételeivel együtt megküldi az Állami Számvevőszéknek.
- 92/A. § (1)** A megyei, a megyei jogú városi, a fővárosi és a fővárosi kerületi önkormányzat képviselő-testülete köteles könyvvizsgálót megbízni, továbbá az egyszerűsített tartalmú – a helyi önkormányzat és intézményei adatait összevontan tartalmazó – éves pénzforgalmi jelentését, könyvviteli mérlegét, pénzmaradvány-kimutatását, továbbá vállalkozási maradvány-kimutatását a Hivatalos Értesítőben közzétenni.²³⁰
- (2)** Amennyiben a helyi önkormányzat éven túli hitelt vesz fel, vagy kötvényt bocsát ki, a képviselő-testület előzetesen köteles könyvvizsgálót megbízni és a könyvvizsgáló köteles a tervezett kötelezettségvállalással kapcsolatos szakmai véleményét a képviselő-testülettel ismertetni. Az előzetes véleményről a képviselő-testület a pénzügyi szolgáltatást nyújtó pénzintézetet köteles tájékoztatni. Az éven túli hitelfelvételről és kötvénykibocsátásról a képviselő-testület minősített többséggel dönt.

²²⁴Az 1990. évi LXV. törvény 92. § 7. bekezdését a 2005. évi XCII. törvény 4. §-a iktatta be. Hatályos: 2007. 01. 01.

²²⁵Az 1990. évi LXV. törvény 92. § 13-14. bekezdésének számozása a 2005. évi XCII. törvény 4. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2005. 08. 31.

²³⁰Az 1990. évi LXV. törvény 92/A. §-a a 2010. évi CLIII. törvény 4. § (11) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.02.

(3) A helyi önkormányzat, ha az előző évben a teljesített kiadásainak összege meghaladta a 300 millió forintot és hitelállománnyal rendelkezik vagy hitelt vesz fel, köteles az (1) bekezdésben foglaltakat a hitelfelvétel évétől a hiteltörlesztés utolsó évéig bezárólag évente könyvvizsgálóval felülvizsgáltatni és közzétenni.

92/B. § (1) A könyvvizsgálattal, a költségvetési beszámoló felülvizsgálatával költségvetési minősítésű könyvvizsgáló bízható meg.²³³

(2) Nem lehet könyvvizsgáló a helyi önkormányzat polgármestere, képviselő-testületének tagja, költségvetési szervének dolgozója és ezek közeli hozzátartozója [Ptk. 685. § b) pont], e minősége fennállása alatt, illetve annak megszűnésétől számított három évig.

(3) A könyvvizsgálói feladatot ilyen tevékenység folytatására jogosult könyvvizsgáló cég is elláthatja. A könyvvizsgáló cég megbízásakor a könyvvizsgálatot elvégző természetes személyt (kamarai tag könyvvizsgálót) is meg kell nevezni. Ebben az esetben a (2) bekezdésben meghatározott előírások a természetes személyre (kamarai tag könyvvizsgálóra) vonatkoznak.²³⁴

92/C. § (1) A könyvvizsgáló betekinthez a helyi önkormányzat könyveibe, a polgármestertől és az önkormányzat költségvetési szerveinek dolgozóitól felvilágosítást kérhet. Feladata különösen a helyi önkormányzat befektetett eszközeinek, készletállományának, pénzeszközeinek, követeléseinek és kötelezettségeinek, pénzmaradványának és eredményének vizsgálata. A könyvvizsgáló tanácskozási joggal vehet részt a képviselő-testület nyilvános és zárt ülésén. A könyvvizsgálót a véleményezési körébe tartozó témákban a képviselő-testület ülésére a polgármester köteles meghívni.²³⁵

(2) A **92/A. § (1) bekezdésében** foglalt helyi önkormányzatok körében a könyvvizsgáló köteles megvizsgálni a képviselő-testület elé terjesztett költségvetési és zárszámadási rendeletervezeteket abból a szempontból, hogy azok valós adatokat tartalmaznak-e, illetve megfelelnek-e a jogszabályok előírásainak, továbbá a pénzügyi helyzetet elemezni, különösen az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalások tekintetében.

(3) A képviselő-testület a könyvvizsgálóval kötött külön szerződésben más – gazdasági kihatású – előterjesztés könyvvizsgálói véleményezését is kérheti.

(4) A könyvvizsgáló véleményéről írásban köteles tájékoztatni a képviselő-testületet.

(5) A könyvvizsgálói véleményezés körébe tartozó előterjesztésről a könyvvizsgáló írásos véleménye nélkül érvényes döntés nem hozható.

(6) Ha a könyvvizsgáló tudomást szerez az önkormányzat vagyonának várható jelentős csökkenéséről és más olyan tényről, amely önkormányzati tisztségviselő törvényben meghatározott felelősségre vonását vonhatja maga után, köteles a képviselő-testület összehívását kérni a polgármestertől. Ha a polgármester a képviselő-testület ülését nem hívja össze, a könyvvizsgáló kezdeményezésére a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szerv az ülést összehívja. Ha a képviselő-testület a szükséges döntéseket nem hozza meg, a könyvvizsgáló erről a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szervet értesíti.^{236 237}

92/D. § (1) Ha a könyvvizsgáló a **92/A. § (1)-(2) bekezdésében**, illetve a **92/C. § (2)-(3) bekezdésében** meghatározott feladatát a megbízási szerződésben rögzített határidőre előreláthatólag nem tudja teljesíteni, köteles ezt a határidő lejártá előtt legalább 30 nappal – illetve, ha az akadályozó körülmény később keletkezett, akkor ennek bekövetkeztétől számított 3 munkanapon belül – a helyi önkormányzatnak írásban bejelenteni. Ezt követően a helyi önkormányzat képviselő-testülete – a körülményeket mérlegelve – vagy határidőt szab az utólagos teljesítésre, vagy haladéktalanul – pályázati eljárás nélkül – új könyvvizsgálót bíz meg.²³⁸

²³³ A 1990. évi LXV. törvény 92/B. § (1) bekezdése a 2007. évi LXXV. törvény 224. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2008.01.01.

²³⁴ A 1990. évi LXV. törvény 92/B. § (3) bekezdése a 2007. évi LXXV. törvény 224. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2008.01.01.

²³⁵ A 92/C. § vonatkozásában lásd még az 53/1995. (IX.15.) AB határozatot. Hatályos: 1996. 01. 01.

²³⁶ Az 1990. évi LXV. törvény 92/C. § 6. bekezdése a 2006. évi CIX. törvény 7. § 1. bekezdés d) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

²³⁷ Az 1990. évi LXV. törvény 92/C. § (6) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 38. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²³⁸ Az 1990. évi LXV. törvény 92/D. §-át az 1996. évi L. törvény 2. §-a iktatta be. Hatályos: 1996. 06. 27.

- (2) Ha a könyvvizsgáló a bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget, és feladatát a szerződésben rögzített határidőben nem teljesíti, a helyi önkormányzat képviselő-testülete a határidő lejártakor – a mulasztó könyvvizsgáló költségére – az (1) bekezdésben foglaltak szerint jár el. Ezzel egyidejűleg a bejelentési kötelezettségét, illetőleg a szerződés teljesítését menthető ok nélkül elmulasztó könyvvizsgálóval szemben
- a) az ebből eredő kártérítési igényét érvényesíti a polgári jogi felelősség általános szabályai szerint, és
 - b) a költségvetési minősítés visszavonását kezdeményezi.²³⁹
- (3) Ha a helyi önkormányzat az (1)-(2) bekezdésben foglalt kötelezettségének eleget tesz, az esetleges késedelem miatt vele szemben nem alkalmazhatók a költségvetési törvényben meghatározott normatív állami hozzájárulás finanszírozása feltételeinek elmulasztásához kapcsolódó jogkövetkezmények.

X. Fejezet

A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK ÉS A KÖZPONTI ÁLLAMI SZERVEK, AZ ÖNKORMÁNYZATI JOGOK VÉDELME

A központi állami szervezeteknek a helyi önkormányzatokkal kapcsolatos feladata és hatásköre

93. § (1) Az Országgyűlés törvényben szabályozza:

- a) a helyi önkormányzatok jogállását, kizárólagos feladat- és hatáskörét, a kötelezően ellátandó feladatait, kötelező szervtípusait, működésének garanciáit, anyagi eszközeit és gazdálkodásának alapvető szabályait;
 - b) a helyi önkormányzati képviselők jogállását, megválasztásuk rendjét, jogait és kötelezettségeit.²⁴⁰
- (2) Az Országgyűlés a Kormánynak – az Alkotmánybíróság véleményének kikérése után előterjesztett – javaslatára felosztatja azt a helyi képviselő-testületet, amelynek működése az Alkotmánnyal ellentétes [Alkotmány 19. § (3) bek. 1. pont]. Ha az Országgyűlés az önkormányzati képviselő-testületet felosztatja, egyidejűleg három hónapon belüli időpontra kitűzi az időközi választást.²⁴¹
- (3) Az Országgyűlés a felosztatásról a soron következő ülésén határoz. E napirend tárgyalására meg kell hívni az érintett önkormányzat polgármesterét. A polgármester jogosult a felosztatásra vonatkozó javaslattal kapcsolatban a képviselő-testület álláspontját a határozathozatal előtt ismertetni.
- (4) Az Országgyűlés dönt az állam területi tagozódásáról, továbbá – az érintett önkormányzatok véleményének kikérése után – a megyék összevonásáról, szétválasztásáról, határainak megváltoztatásáról, elnevezéséről és székhelyéről, a megyei jogú várossá nyilvánításról, valamint a fővárosi kerületek kialakításáról.²⁴²

94. § A köztársasági elnök:

- a) ²⁴³
- b) az érintett önkormányzatok kezdeményezésére dönt a városi cím adományozásáról, továbbá a község alakításáról, egyesítéséről, a községegyesítés megszüntetéséről, a város, község elnevezéséről;
- c)
- d) köztársasági biztost nevez ki meghatározott önkormányzati, továbbá az államigazgatási feladatok ellátásának irányítására – az új képviselő-testület megválasztásáig terjedő időre -, ha az Országgyűlés a helyi képviselő-testületet felosztatja.

95. § A Kormány:

²³⁹A 1990. évi LXV. törvény 92/D. § (2) bekezdés b) pontja a 2007. évi LXXV. törvény 224. § (3) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2008.01.01.

²⁴⁰Lásd az 1990. évi LXIV. törvényt. Hatályos: 1996. 01. 01.

²⁴¹Az 1990. évi LXV. törvény 93. § 2. bekezdése a 2005. évi LXXXI. törvény 62. § 2. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2005. 07. 16.

²⁴²Végrehajtására lásd a 67/1990. (VIII. 14.) OGY határozatot. Hatályos: 1996. 01. 01.

²⁴³A 94. § a) és c) pontját az 1994. évi LXIII. törvény 62. §-a (2) bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1996. 01. 01.

- a) a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős miniszter közreműködésével, a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szerv útján biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzését;^{246 247 248 249 250}
- b) javaslatot terjeszt az Országgyűléshez az Alkotmánnyal ellentétesen működő helyi képviselő-testület feloszlására;
- c) rendeletben határozza meg a helyi közszolgálat képesítési előírásait;²⁵¹
- d) irányítja az államigazgatási feladatok ellátását és gondoskodik végrehajtásuk feltételeiről;²⁵²
- e) dönt az államigazgatási szerv és a helyi önkormányzat között keletkező – jogilag szabályozott más eljárás keretébe nem tartozó – vitában.

96. § A helyi önkormányzatokért felelős miniszter.²⁵³

- a)-b) ²⁵⁴
- c) közreműködik a helyi önkormányzatok feladatát és hatáskörét, a polgármester, a főpolgármester, a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szerv tevékenységét érintő jogszabályok, közjogi szervezetszabályozó eszközök és egyedi állami döntések tervezeteinek előkészítésében;^{257 258 259 260}
- d) összehangolja a helyi önkormányzatok működésével összefüggő településfejlesztés, valamint a megyei önkormányzatok működésével összefüggő fejlesztés, tervezés és gazdálkodás kormányzati feladatait;
- e) ²⁶²

96/A. § A helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős miniszter.³⁵³

- a) előkészíti az Országgyűlés és a köztársasági elnök hatáskörébe tartozó területsszervezési döntéseket,
- b) kezdeményezi a Kormányánál az Alkotmánnyal ellentétesen működő helyi képviselő-testület feloszlására vonatkozó országgyűlési előterjesztés benyújtását.

97. § A miniszter:

²⁴⁶Az 1990. évi LXV. törvény 95. § a) pontja a 2006. évi CIX. törvény 167. § 5. bekezdés k) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

²⁴⁷Az 1990. évi LXV. törvény 95. § a) pontja a 2006. évi CIX. törvény 7. § 1. bekezdés d) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

²⁴⁸A 95. § a) pontja az 1994. évi LXIII. törvény 49. §-ával módosított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

²⁴⁹Végrehajtására lásd a 161/1994. (XII. 2.) Korm. rendelet et. Hatályos: 1996. 01. 01.

²⁵⁰Az 1990. évi LXV. törvény 95. § a) pontja a 2010. évi CXXXVI. törvény 38. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²⁵¹Végrehajtására lásd a 9/1995. (II. 3.) Korm. rendelet et. Hatályos: 1996. 01. 01.

²⁵²Végrehajtására lásd a 161/1994. (XII. 2.) Korm. rendelet et. Hatályos: 1996. 01. 01.

²⁵³Az 1990. évi LXV. törvény 96. §-a a 2006. évi CIX. törvény 167. § 5. bekezdés k) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

²⁵⁴A 2010. évi CXXXVI. törvény 39. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2011. 01. 01.

²⁵⁷Az 1990. évi LXV. törvény 96. § c) pontja a 2006. évi CIX. törvény 8. § a) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

²⁵⁸A 96. § c) pontja az 1994. évi LXIII. törvény 50. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

²⁵⁹Az 1990. évi LXV. törvény 96. § c) pontja a 2010. évi CXXXVI. törvény 38. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²⁶⁰Az 1990. évi LXV. törvény 96. § c) pontja a 2010. évi CXXX. törvény 40.§ (3) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

²⁶²Az 1990. évi LXV. törvény 96. § e) pontját az 1996. évi LXXII. törvény 2. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1997. 01. 01.

³⁵³Az 1990. évi LXV. törvény 96/A. §-át a 2010. évi CXXXVI. törvény 37. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2011.01.01.

- a) rendeletben határozza meg a polgármester, a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke, a jegyző, a főjegyző, a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szerv államigazgatási feladatai ellátásának szakmai szabályait, és ellenőrzi azok érvényesülését;^{264 265 266}
- b) rendeletben szabályozza a helyi önkormányzatok által fenntartott intézmények működésének szakmai követelményeit, az intézmények dolgozóinak képesítési előírásait, ellenőrzi az előírások érvényesülését;²⁶⁷
- c) az a) és b) pontban említett ellenőrzés eredményéről tájékoztatja a helyi önkormányzatot, javaslatot tesz a hiányosságok megszüntetésére, kezdeményezheti, hogy a képviselő-testület tárgyalja meg az ellenőrzés tapasztalatait, törvénysértés esetén tájékoztatja a törvényességi ellenőrzést ellátó szervet;
- d) tájékoztatja a helyi önkormányzatot a központi ágazatpolitikai célokról, a szabályozási eszközökről, és biztosítja számukra az ágazati feladatok ellátásához szükséges információt;
- e) a helyi önkormányzatoktól – ágazati feladatai körében – adatokat és tájékoztatást kérhet, amelyet az önkormányzat köteles teljesíteni;
- f) az állami költségvetésről szóló törvényben meghatározott címen és feltételekkel a helyi önkormányzat részére pénzügyi támogatást nyújthat.

A helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzése³⁵⁴

98. § (1)²⁷⁴

- (2) A fővárosi és megyei kormányhivatal a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szerv, amely²⁷⁶
- a) ellátja a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzését, a mérlegeléssel hozott önkormányzati döntésnek kizárólag a jogszerűségét vizsgálhatja;²⁷⁷
 - b)²⁷⁸
 - c)²⁸⁰
 - d)²⁸¹
 - e) a törvényességi ellenőrzés során szerzett tapasztalatai alapján az önkormányzat gazdálkodását érintő vizsgálat lefolytatását kezdeményezheti az Állami Számvevőszéknél;
 - f) összehívja a képviselő-testület ülését, ha a 12. § (1) bekezdése szerint tett indítványnak a polgármester tizenöt napon belül nem tesz eleget;
 - g) a feladat- és hatáskörébe tartozó ügyben az önkormányzat kérésére szakmai segítséget nyújt.

²⁶⁴ Az 1990. évi LXV. törvény 97. § a) pontja a 2006. évi CIX. törvény 7. § 1. bekezdés d) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

²⁶⁵ A 97. § a) pontja az 1994. évi LXIII. törvény 51. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

²⁶⁶ Az 1990. évi LXV. törvény 97. § a) pontja a 2010. évi CXXVI. törvény 38. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²⁶⁷ Végrehajtására lásd a 14/1994. (VI. 24.) MKM, a 12/1992. (VI. 26.) NM és a 2/1994. (I. 30.) NM rendelet et. Hatályos: 1996. 01. 01.

³⁵⁴ Az 1990. évi LXV. törvény jelölt alcíme a 2010. évi CXXVI. törvény 37. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

²⁷⁴ A 2010. évi CXXVI. törvény 39. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2011. 01. 01.

²⁷⁶ Az 1990. évi LXV. törvény 98. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 38. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²⁷⁷ Az 1990. évi LXV. törvény 98. § 2. bekezdésének a) pontja a 2005. évi CXIV. törvény 72. § 5. bekezdés b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2005. 11. 25.

²⁷⁸ Az 1990. évi LXV. törvény 98. § 2. bekezdés b) pontját az 1996. évi LXXII. törvény 2. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1997. 01. 01.

²⁸⁰ A 2010. évi CXXVI. törvény 39. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2011. 01. 01.

²⁸¹ Az 1990. évi LXV. törvény 98. § 2. bekezdés d) pontját az 1996. évi LXXII. törvény 2. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1997. 01. 01.

- (3) A helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szerv törvényességi ellenőrzési jogkörében vizsgálja, hogy a helyi önkormányzat^{283 284}
- szervezete, működése, döntéshozatali eljárása,
 - döntései (rendelete, határozata),
 - bizottsága, részönkormányzata, polgármestere, főpolgármestere, megyei közgyűlés elnöke, társulása által hozott önkormányzati határozat megfelel-e a jogszabályoknak.²⁸⁵
- (4) Nem terjed ki a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szerv törvényességi ellenőrzési jogköre – az (5) bekezdésben foglalt kivétellel – azokra a helyi önkormányzat, illetve szervei által hozott határozatokra, amelyek alapján²⁸⁶
- munkaügyi vitának, illetve közszolgálati jogviszonyból származó vitának,
 - külön jogszabályban meghatározott bírósági vagy államigazgatási eljárásnak van helye.
- (5) A helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szerv törvényességi ellenőrzési jogköre kiterjed a (4) bekezdésben felsorolt határozatokra is a (3) bekezdés a) pontjában meghatározott körben, továbbá a (4) bekezdés a) pontja esetében, ha a határozat a munkavállaló javára történő jogszabálysértést tartalmaz.²⁸⁹
- 99. § (1)** A helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szerv a törvényességi ellenőrzés körében – határidő tűzésével – felhívja az érintettet a törvénsértés megszüntetésére. Az érintett a felhívásban foglaltakat köteles megvizsgálni és a megadott határidőn belül az annak alapján tett intézkedésről vagy egyet nem értéséről a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szervet tájékoztatni.^{290 291 292}
- (2) Ha a megadott határidőn belül intézkedés nem történt, a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szerv kezdeményezheti:^{293 294}
- az Alkotmánybíróságnál a törvénsértő önkormányzati rendelet felülvizsgálatát és megsemmisítését;
 - a törvénsértő határozat bírósági felülvizsgálatát;
 - a képviselő-testület összehívását a törvénsértés megszüntetésére, a képviselő-testület tisztségviselője felelőségének megállapítását.
- (3) A jogszabálysértés megszüntetésére a pert a helyi önkormányzat, illetve a polgármester ellen a megadott határidő lejártától számított harminc napon belül lehet megindítani. A kereset benyújtásának a döntés végrehajtására halasztó hatálya nincs, de a végrehajtás felfüggesztését a bíróságtól lehet kérni. Ha a jogszabálysértő döntés végrehajtása a közérdek súlyos sérelmével vagy elháríthatatlan kárral járna, a végrehajtás felfüggesztését – az érintett egyidejű értesítésével – kérni kell a bíróságtól.^{297 298}

²⁸³ Az 1990. évi LXV. törvény 98. § 3-4. bekezdése a 2005. évi CXIV. törvény 72. § 5. bekezdés b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2005. 11. 25.

²⁸⁴ Az 1990. évi LXV. törvény 98. § (3) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 38. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²⁸⁵ Az 1990. évi LXV. törvény 98. § 3. bekezdés c) pontja az 1997. évi CXXXIV. törvény 8. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 1998. 01. 14.

²⁸⁶ Az 1990. évi LXV. törvény 98. § (4) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 38. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²⁸⁹ Az 1990. évi LXV. törvény 98. § (5) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 38. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²⁹⁰ Az 1990. évi LXV. törvény 99. § 1-2. bekezdése a 2006. évi CIX. törvény 7. § 1. bekezdés d) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

²⁹¹ A 99. § (1) bekezdése az 1994. évi LXIII. törvény 53. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

²⁹² Az 1990. évi LXV. törvény 99. § (1) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 38. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²⁹³ A 99. § (2) bekezdésének bevezető része és b) pontja az 1994. évi LXIII. törvény 53. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

²⁹⁴ Az 1990. évi LXV. törvény 99. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 38. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²⁹⁷ Az 1990. évi LXV. törvény 99. § 3. bekezdése a 2005. évi CXIV. törvény 72. § 5. bekezdés b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2005. 11. 25.

²⁹⁸ A 99. § (3) bekezdése az 1994. évi LXIII. törvény 53. §-ának (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

100. § ³⁰¹**A felterjesztési jog**

101. § (1) A képviselő-testület az önkormányzati jogokat, illetőleg a helyi önkormányzat feladat- és hatáskörét érintő bármely kérdésben – közvetlenül vagy érdekképviseleti szervezete útján – az adott kérdésben hatáskörrel rendelkező állami szerv vezetőjéhez fordulhat, és

- a) tájékoztatást, adatot, szakmai és jogértelmezési kérdésben állásfoglalást (a továbbiakban együtt: tájékoztatás) kérhet;
- b) javaslatot tehet, intézkedés megtételét kezdeményezheti;
- c) az általa irányított szerv működésével, illetőleg az általa kibocsátott jogszabállyal, jogi irányítási eszközzel és egyéb döntésével kapcsolatban véleményt nyilváníthat, kifogással élhet, kezdeményezheti annak megváltoztatását vagy visszavonását.

(2) A megkeresett szerv a megkeresésre harminc napon belül köteles érdemben válaszolni.

(3) Ha a tájékoztatás, illetőleg a válaszadás vagy az intézkedés nem a megkeresett szerv hatáskörébe tartozik, az köteles a megkeresést három napon belül áttenni a hatáskörrel rendelkező szervhez, és erről a megkereső helyi önkormányzatot egyidejűleg tájékoztatni.

A helyi önkormányzatok érdekképviselése

102. § (1) A helyi önkormányzatok az önkormányzati jogok és érdekek kollektív képviselésének, védelmének és érvényesülésének előmozdítása, valamint az önkormányzati működés fejlesztése céljából érdekképviseleti szervezeteket hozhatnak létre.

(2) Az országos önkormányzati érdekképviseleti szervezetek véleményét ki kell kérni az önkormányzatokat érintő jogszabályok és más állami döntések tervezeteivel kapcsolatban. Az érdekképviseleti szervek álláspontjáról a központi döntést hozó szervet tájékoztatni kell.³⁰²

X/A. Fejezet**A KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZAT****102/A-102/F. §** ³⁰⁴**XI. Fejezet****ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK**

103. § (1) E törvény alkalmazásában:³⁰⁵

- a) a képviselő-testület hatáskörébe tartozó választás, kinevezés, vezetői megbízás joga – a megyei közgyűlés elnöke kivételével – magában foglalja a felmentés, a megbízás visszavonásának jogát;³⁰⁶
- b) az egyéb munkáltatói jogon a kinevezés, vezetői megbízás, felmentés, vezetői megbízás visszavonása, az összeférhetetlenség megállapítása, fegyelmi eljárás megindítása, a fegyelmi büntetés kiszabása kivételével minden más munkáltatói jogot kell érteni;

³⁰¹ A 2010. évi CXXVI. törvény 39. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2011. 01. 01.

³⁰² A 102. § (2) bekezdése az 1994. évi LXIII. törvény 55. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

³⁰⁴ Az 1990. évi LXV. törvény 102/A-F. §-ait a 2005. évi CXIV. törvény 72. § 5. bekezdésének c) pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2005. 11. 25.

³⁰⁵ A 103. § (1)-(3) bekezdése az 1994. évi LXIII. törvény 57. §-ával megállapított szöveg. Egyidejűleg a § az eredeti (3) bekezdés számozását (4) bekezdésre változtatta, az eredeti (4) bekezdést pedig hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1996. 01. 01.

³⁰⁶ Az 1990. évi LXV. törvény 103. § (1) bekezdés a) pontja a 2010. évi LXVIII. törvény 5. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2010.10.04.

- c) az intézmény alapításának joga magában foglalja az intézmény megszüntetésének, átszervezésének jogát;
- d) a **36. § (2) bekezdés b) pontjában** említett munkáltatói jog magába foglalja a képviselő-testület hivatala ügykezelő és fizikai alkalmazottai feletti munkáltatói jogot is.

(2) A **33/A. §, 33/B. § és 33/C. §**-ok alkalmazásában a polgármesteren az alpolgármestert, a megyei közgyűlés elnökét, alelnökét, a főpolgármestert, a főpolgármester helyettesét is érteni kell, azzal az eltéréssel, hogy a fővárosi kerületi polgármester a fővárosi közgyűlés tagja lehet.³⁰⁷

(3)³⁰⁹

(4) A megszűnő tanács és szervei jogutóda a helyi önkormányzat.

103/A. § (1) A területrészt külterületét – eltérő megállapodás hiányában – figyelemmel az **56. § (4) bekezdésében** megfogalmazott előzetes megállapodásra, a belterületi népességgel arányosan kell megállapítani.³¹⁰

(2) A lakott területrészt vagyont – eltérő megállapodás hiányában – figyelemmel az **56. § (4) bekezdésében** megfogalmazott előzetes megállapodásra, feladat- és népességarányosan kell meghatározni.

103/B. §³⁵⁵

103/C. § (1) A **102. § (2) bekezdés** alkalmazásában azokat a szervezeteket kell országos önkormányzati érdekképviseleti szervezeteknek tekinteni, amelyek közül³⁵⁶

- a) a megyei önkormányzatok érdekképviseletét ellátó szövetségnek legalább 13 tagja megyei önkormányzat,
- b) a megyei jogú városok érdekképviseletét ellátó szövetségnek legalább 15 tagja megyei jogú város önkormányzata,
- c) a fővárosi és a fővárosi kerületi önkormányzatok érdekképviseletét ellátó szövetségnek egyik tagja a főváros önkormányzata, továbbá tagja legalább 15 fővárosi kerület önkormányzata,
- d) a körzetközponi szerepet betöltő helyi önkormányzatok érdekképviseletét ellátó szövetségnek tagja az ilyen szerepet betöltő helyi önkormányzatok legalább 2/3 része, továbbá
- e) minden más olyan önkormányzati érdekképviseleti szervezet (szövetség), amelynek tagja legalább 800 helyi önkormányzat, és legalább 11 területi (megyei) szervezetük működik.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt arányszámok számításánál egy helyi önkormányzatot csak egy érdekszövetség tagjaként lehet figyelembe venni.

104. § (1) A törvény hatálybalépésekor fennálló közös tanács (a továbbiakban: közös tanács) társközségének új képviselő-testülete 1990. november 30-ig dönt arról, hogy

- a) intézményeit önállóan, vagy más képviselő-testülettel közösen tartja fenn,
- b) körjegyzőséget hoz létre, (mely községekkel, milyen székhellyel), vagy önálló hivatalt alakít, és jegyzőt nevez ki,
- c) közös képviselő-testületet alkot, (mely községgel, milyen székhellyel).

(2) A közös tanács társközségei – ha nem alakítanak közös képviselő-testületet – megállapodnak a meglévő vagyon megosztásában.

(3) A közös tanács székhelyének képviselő-testülete nem tagadhatja meg, hogy a település körjegyzőség székhelye legyen.

³⁰⁷ Az 1990. évi LXV. törvény 103. § 2. bekezdése a 2003. évi XXIV. törvény 25. § 4. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2003. 06. 09.

³⁰⁹ A 2010. évi CXXVI. törvény 39. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2011. 01. 01.

³¹⁰ Az 1990. évi LXV. törvény 103/A. §-át a 2003. évi CXXXII. törvény 3. §-a iktatta be. Hatályos: 2004. 01. 01.

³⁵⁵ A jogszabály 103/B. §-a a 2010. évi CXXXI. törvény 16. § (2) bekezdésének megfelelően 2011.07.01-jén lép hatályba.

³⁵⁶ Az 1990. évi LXV. törvény 103/C. §-át a 2010. évi CXXXI. törvény 17. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2011.01.01.

- 105. §** A körjegyzőséghez tartozó községeket – ha az érdekeltek nem tudnak megállapodni – a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szerv jelöli ki. A lakosság érdekeit sértő kijelölés ellen a képviselő-testület a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős miniszterhez fordulhat.^{313 314 315 316}
- 106. §** A közös tanács által alapított, több községet ellátó intézmény az érdekeltektől közös tulajdonába kerül. Ha a közös intézmény a községek között megosztható, a megosztásban az érintett képviselő-testületek 1990. december 31-i hatállyal megállapodhatnak.
- 107. § (1)** Az állam tulajdonából az önkormányzatok tulajdonába kerülő vagyontárgyak köre a következő:³¹⁷
- a) az önkormányzat közigazgatási területén levő ingatlanok, erdők és vizek törvényben meghatározott köre;
 - b) a tanácsok által alapított és a tanácsok felügyelete alatt álló közüzemi célra alapított állami gazdálkodó szervezetek – ideértve a fővárosi és megyei gyógyszertári központokat is -, továbbá a költségvetési üzemek vagyona és az e szervezetekből átalakuló gazdasági társaságokban az államot megillető vagyonrész;³¹⁸
 - c) a lakossági szükségleteket kielégítő közművek építményei, vonalas létesítményei, berendezései a település belterületi határán belül, az állam kizárólagos tulajdonába tartozó létesítmények kivételével;
 - d) a tanácsok kezelésében, illetőleg tulajdonosi irányítása alatt álló oktatási, kulturális, egészségügyi, szociális, sport és egyéb intézmények vagyona;
 - e) a tanácsi, illetőleg a tanácsi ingatlankezelő szervek kezelésében levő állami bérlakások;
 - f) a középületek és a hozzájuk tartozó földek, a központi állami feladatokat szolgáló épületek kivételével;
 - g) a tanács valamennyi pénzvagyona, értékpapírja és más vagyoni joga.
- (2)** A tanács és szervei, valamint intézményei kezelésében levő állami ingatlanok, erdők, vizek, – kivéve a védett természetvédelmi területeket és a műemlékileg védett épületeket, építményeket, területeket – pénz és értékpapírok, a törvény hatálybalépésének napján e törvény erejénél fogva a helyi önkormányzatok tulajdonába kerülnek.³¹⁹
- (3)** A külön törvényben meghatározott, állami tulajdonban levő földek, erdők, más ingatlanok, vizek, valamint az összes természetvédelem alatt álló területek és műemlékileg védett épületek, építmények, területek, továbbá a közművek létesítményei, az **(1) bekezdés b) pontjában** említett szervezetek vagyonának önkormányzati tulajdonba adásáról, az önkormányzat és a vállalatok közötti megosztásáról, valamint a vagyoni terhek rendezéséről a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve dönt.³²¹
- (4)** A vagyonátadásig a **(3) bekezdésben** említett vagyontárgyak csak a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve, illetve a természeti vagy műemléki értékük miatt védett vagyontárgyak esetében a természetvédelemért, illetve a kultúráért felelős miniszter hozzájárulásával forgalomképesek.³²²
- (5)** A Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve döntésével a helyi önkormányzat tulajdonába kerül az e törvény kihirdetése napján az önkormányzat belterületéhez tartozó állami tulajdonban levő föld, a kizárólag állami tulajdonba kerülő földek kivételével.³²³

³¹³Az 1990. évi LXV. törvény 105. §-a a 2006. évi CIX. törvény 167. § 5. bekezdés k) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

³¹⁴Az 1990. évi LXV. törvény 105. §-a a 2006. évi CIX. törvény 7. § 1. bekezdés d) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

³¹⁵Az 1990. évi LXV. törvény 105. §-a a 3/2003. (II. 7.) AB határozatának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2003. 02. 07.

³¹⁶Az 1990. évi LXV. törvény 105. §-a a 2010. évi CXXVI. törvény 38. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

³¹⁷Lásd az 1990. évi LXXXIII. törvény 13. §-ának (3) bekezdését és az 1991. évi XXXIII. törvényt. Hatályos: 1996. 01. 01.

³¹⁸A 107. § (1) bekezdésének b) pontja az 1994. évi LXIII. törvény 59. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

³¹⁹Lásd az 1991. évi XX. törvény 145. §-a (2) bekezdését és jelen törvény 68-68/D. §-át. Hatályos: 1996. 01. 01.

³²¹Az 1990. évi LXV. törvény 107. § (3)- (4) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 37. § (3) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

³²²Az 1990. évi LXV. törvény 107. § (3)- (4) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 37. § (3) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

³²³Az 1990. évi LXV. törvény 107. § (5) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 38. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

- (6) A több helyi önkormányzat szükségletét kielégítő közüzemi és kommunális vállalatok, továbbá a közművek települések közötti építményei, vonalas létesítményei, berendezései és a települések közötti helyi közutak – ha az érintett helyi önkormányzatok másként nem állapodnak meg – a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve döntése alapján a megyei önkormányzat tulajdonába vagy az érintett települési önkormányzatok közös tulajdonába kerülnek.^{324 325}
- (7) A helyi önkormányzat tulajdoni igénye 1995. április 1-jétől bírósági eljárásban érvényesíthető.³²⁷
- 107/A. § (1)** A **107. § (1) bekezdés c)** pontja alapján a települési önkormányzatokat megillető villamos-, illetőleg gázközmű vagy a közművet üzemeltető gazdasági társaság vagyonának része.³²⁸
- (2) Az érintett települési önkormányzatokra jutó vagyon után:
- a) villamos közmű esetén a közművet üzemeltető gazdasági társaság állami tulajdonú vagyonrészének 25%-a,
b) ³²⁹
részvény formában e törvény erejénél fogva a szolgáltatásba bekapcsolt települési önkormányzatokat illeti meg.
- (3) A (2) bekezdés b) pontja szerinti vagyonrészbe be kell számítani a települési önkormányzatokat külön törvény alapján megillető részvényt.
- (4) A (2) bekezdés a) pontjában meghatározott vagyonrészt a fővárosban a fővárosi önkormányzatnak, más települési önkormányzatok részére az 1995. január 1-jei lakosság számuk arányában kell kiadni.
- (5) ³³⁰
- (6) A (2) bekezdés b) pontjában és a (4) bekezdésben meghatározott vagyonrész nem lehet kisebb a külön törvény alapján az önkormányzatot megillető üzletrésznél.
- 108. §** A nagyközségi címet használhatják azon települések képviselő-testületei, amelyek a törvény hatályba lépésekor nagyközségi tanácsok voltak, továbbá amelyek területén legalább ötezer lakos él.
- 109. §** ³³²
- 110. § (1)** E törvény **14. § (2) bekezdésének** és **26. §** alkalmazásában hozzátartozó: az egyeneságbeli rokon és ennek házastársa, a testvér, a házastárs, az élettárs.
- (2) ³³⁴
- 111. §** E törvény alapján indított perben – a 33/B. § kivételével – a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény XX. fejezetének rendelkezéseit kell alkalmazni.³³⁵
- 112. §** E törvény **8. § (4) bekezdésében** előírt az egészséges ivóvíz ellátásának biztosításáról minden községben legkésőbb az 1990. évben megválasztott helyi önkormányzati képviselő-testület megbízatásának a lejártáig kell gondoskodni.
- 113. §** Ez a törvény az önkormányzati képviselő-testületek tagjai 1990. évi választásának napján lép hatályba.³³⁶
- 114. §** Az Alkotmánybíróság – a Kormány indítványa alapján – véleményt nyilvánít a helyi képviselő-testület működésének alkotmányellenességéről.

³²⁴Lásd az 1991. évi XX. törvény 91. §-át. Hatályos: 1996. 01. 01.

³²⁵Az 1990. évi LXV. törvény 107. § (6) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 38. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

³²⁷Az 1990. évi LXV. törvény 107. § (7) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 37. § (4) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

³²⁸A 107/A. §-t az 1995. évi LXX. törvény 1. §-a iktatta a szövegbe. Hatályos: 1996. 01. 01.

³²⁹Az 1990. évi LXV. törvény 107/A. § 2. bekezdés b) pontját 36/1998. (IX. 16.) AB határozat megsemmisítette. Hatályos: 1998. 09. 16.

³³⁰Az 1990. évi LXV. törvény 107/A. § 5. bekezdését 36/1998. (IX. 16.) AB határozat megsemmisítette. Hatályos: 1998. 09. 16.

³³²A 2010. évi CXXVI. törvény 39. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2011. 01. 01.

³³⁴Az 1990. évi LXV. törvény 110. § 2. bekezdését az 1999. évi XLI. törvény 22. § 2. bekezdésének a) pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1999. 05. 08.

³³⁵A 111. § az 1994. évi LXIII. törvény 60. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1996. 01. 01.

³³⁶Az önkormányzati választásokat a 125/1990. (VI. 28.) KE határozat 1990. szeptember 30. napjára tűzte ki. Hatályos: 1996. 01. 01.

115. § (1) ³³⁷(2) ³³⁹(3) ³⁴⁰

(4) A 70. § (3) bekezdése szerinti megyei területfejlesztési tanács a területfejlesztésről szóló törvény rendelkezései szerint, de legkésőbb 1995. június 30-ig jön létre. ³⁴¹

(5) Ha a települési önkormányzat képviselő-testülete a 70. § (1) bekezdésében foglalt feladatok ellátását nem vállalja, az erről szóló döntését a megválasztását követő hat hónapon belül az érintett megyei önkormányzat közgyűlésével közli. E döntés a települési önkormányzat megbízatásáig szól. Törvény vagy megállapodás eltérő rendelkezése hiányában a feladat átadásának időpontja a települési önkormányzat döntését követő év január 1. napja. ³⁴²

(6) A 92/A. § (1) bekezdése a gazdasági stabilizációt szolgáló egyes törvénymódosításokról szóló 1995. évi XLVIII. törvény kihirdetését követő 120. napon lép hatályba. ³⁴³

116. § Felhatalmazást kap a fővárosi közgyűlés, hogy a fővárosi önkormányzat és a kerületi önkormányzatok közötti forrásmegosztással kapcsolatban ³⁴⁵

a) a forrásmegosztás évenként korrigált mértékét, és

b) a kerületi önkormányzatokat együttesen megillető mértékből az egyes kerületi önkormányzatokat megillető részesedés mértékét

- a kerületi önkormányzatok véleményének kikérésével – rendeletben állapítsa meg.

³³⁷ Az 1990. évi LXV. törvény 115. § 1. bekezdését a 2006. évi VII. törvény 16. § 3. bekezdésének d) pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2006. 01. 12.

³³⁹ A 2007. évi LXXXII. törvény 2. § 63. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2007. 07. 01.

³⁴⁰ Az 1990. évi LXV. törvény 115. § 3. bekezdését az 1998. évi III. törvény 21. § 2. bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 1998. 02. 27.

³⁴¹ A 115. § (4) bekezdését az 1994. évi LXIII. törvény 61. §-ának (1) bekezdése iktatta a szövegbe. Hatályos: 1996. 01. 01.

³⁴² A 115. § (5) bekezdését az 1994. évi LXIII. törvény 61. §-ának (2) bekezdése iktatta a szövegbe. Hatályos: 1996. 01. 01.

³⁴³ A 115. § (6) bekezdését az 1995. évi XLVIII. törvény 159. §-ának (3) bekezdése iktatta a szövegbe. Hatályos: 1996. 01. 01.

³⁴⁵ Az 1990. évi LXV. törvény 116. §-a a 2010. évi CLIII. törvény 4. § (12) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.